

DIRVA

Nr. 39

Balandžio-April 1, 1960

Cleveland, Ohio

Pietų Afrikoje paskelbta nepaprastojo meto būklė

Pietų Afrikoje, rasinėms riaušėms ir masinėms demonstracijoms gausėjant, buvo paskelbta nepaprastojo meto būklė. Nuo praeitos savaitės parengties būklėje laikomoms policijos, kariuomenės ir karo aviacijos jėgoms papildyti buvo mobilizuota 18 pulkų civilinės armijos.

Visoje Pietų Afrikoje vykdomi masiniai areštai. Šalumuoti policininkai ir armijos daliniai, ginkluoti šautuvais ir automatais, apsupo parlamento rūmus, kai 30,000 afrikiečių pradėjo žygiuoti per Capetowną. Šarvuoti automobiliai užblokavo priėjimus prie rūmų, ir karo aviacijos helikopteriai, gabeną policijos stebėtojus, skraidė virš minios. Po susirinkimo vienoje aikštėje, afrikiečiai ramiai išsiskirstė.

Pietų Afrikos premjeras Dr. Verwoerd pareiškė parlamente, kad situacija esanti "visiškai kontroliuojama", nors vyriausybė dėl gausėjančių neramumų turėjusi imtis "griežtesnės akcijos". Tačiau, "jeigu afrikiečiai pradės didesnes riaušes, jų veiksmai bus sutikti su didesne jėga, kad atstačius tvarką".

Ji rasinę nesantaiką, kuri terioja Pietų Afriką visą jos istorijos laikotarpį, paskutinėmis dienomis prasi-

verždama baisiomis konvulsijomis, yra įsivėlę 10 milijonų, daugiau kaip 1 milijonai maišyto kraujo gyventojų, kurie čia vadinami spalvotaisiais, apie 500,000 azijatų ir 3 milijonai baltųjų.

Krašto valdžia yra baltųjų nacionalistų rankose, kurie juodajai rasei neduoda pilnų teisių. Vyriausybė dar tebeįsivėlusi išlaikyti kontrolę savo rankose, bet daugelis Pietų Afrikos ir gerai informuotų užsienio stebėtojų abejoja, ar ji ilgai beįsivėsianti.

Neabejotina, kad dabartinė Verwoerd vyriausybė išsilaikytų valdžioje jėgos pagalba, bet ji gali prarasti investicijų pasitikėjimą, kas kraštui reikštų ūkinę krizę. Jau antrą savaitę didesniuose miestuose fabriškai stovi, afrikiečiams atsisakant vykti į darbą.

Pietų Afrikos Unija, nepriklausomas britų tautų bendruomenės narys, apima buvusias Gerosios Vilties iškyšulio, Natalio, Transvalijos ir Oranžo kolonijas pietiniame Afrikos gale. Jos istorija pasižymėjo rasinėmis nesantaikomis per pastaruosius 300 metų.

Pirmoji nuolatinė baltųjų kolonija buvo olandų įsteigta Capetowne 1652 metais, kai jie iš ten išvarė hotentotus ir bušmenus. Capetown buvo olandų kolonijos centru iki 1814 metų, kada ją paėmė britai. Vėliau daugumas olandų kilmės kolonistų, vadinamieji būrai, išsikėlė ir susikūrė Transvalijos, Natalio ir Oranžo respublikas. Sumuštusius bantusius ir zulusus jie suvarė į nedidelius rezervatus ir uždraudė jiems įsigyti žemės už rezervatų ribų.

Britai perėmė Natalį 1848 metais, bet leido Transvalijai ir Oranžui išlikti nepriklausomomis dar keletą metų. Tačiau būrų tarpe buvo stiprus antibritinis jausmas, kuris padidėjo aukso ir deimantų ieškantiems britų авантюristams užplūdus tas valstybes. Įtampa iššaukė vadinamąjį būrų karą 1899-1902 metais, kurį laimėjo angliai.

1910 metais britai įsteigė Pietų Afrikos Uniją, tačiau antibritiškosios nuotaikos išliko, ir atsirado antibritiškosios partijos. Jų žymiausia buvo unifikistai, arba Jungtinė Afrikiečių partija, kuriai vadovavo marš. Smuts, vėliau buvęs P. Afrikos Unijos premjeras. Nepaisant sa-

vo patirties būrų kare, jis buvo bendradarbiavimo su britais šalininkas, ir ta jo politika metų bėgyje atvėsinio būrų nuotaikas prieš britus.

Po II Pasaulinio karo, kuriame P. Afrikos Unija dalyvavo sąjungininkų pusėje, iškilo nacionalistų partija, reikalaujanti griežtos pirmenybės baltiesiems. 1948 metais laimėjusi rinkimus, ji įvedė savo programą, pasižymintį griežtais nebaltyjų varžymais. Ši partija tebevaldo P. Afrikos Uniją ir dabar.

Nacionalistų programoje nustatomi atskiri gyvenamieji plotai baltiesiems ir bantusams, o taip pat mišraus kraujo vadinamiems "spalvotiesiems", kurie anksčiau turėjo geresnį statusą. Baltiesiems skirtuose plotuose nebalčiai gali dirbti, bet neturi jokių teisių. Jie turi gyventi jiems skirtuose plotuose, kur jie gali tvarkyti savo vidinius reikalus per vyriausybės skirtus valdininkus.

Baltųjų pirmavimas yra nustatytas parlamento išleistu įstatymu, pagal kurį afrikiečiai negali būti parlamente atstovaujami.

Pagrindinė afrikiečių politinė organizacija yra Afrikos Tautinis Kongresas. Praeitais metais, vyriausybei pradėjus vykdyti afrikiečių pakelimą į specialias teritorijas, dalis jaunesnių kongreso narių atskilo ir įsteigė karinę Panafrikiečių kongresą, kuris ir vadovauja dabartiniams neramumams.

Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje Pietų Afrikos delegatas Bernardus G. Fourie pasitraukė iš savo vietos, atsisėsdamas kitame posėdžių salės kampe, kai Saugumo Tarybos darbų tvarkon buvo įtrauktas Pietų Afrikos klausimas. Jis pareiškė laukiant instrukcijų iš savo vyriausybės.

Tuniso atstovas buvo įnešęs pasiūlymą, kad P. Afrikos atstovas grįžtų prie stalo ir patvirtintų arba paneigtų debatuose iškeltus teigimus, tačiau ta rezoliucija nesurinko reikiamos balsų daugumos. Posėdis atidėtas, neįnešus jokios rezoliucijos.

P. Afrikos premjeras Verwoerden savo kalboje krašto parlamentui pareiškė, kad Saugumo Tarybos diskusijos esančios "kišimasis į Pietų Afrikos naminius reikalus".

Juozas Kreivenas
1602 So. 48 Court
Chicago 50, Ill.

Demokratų Partijos tautybių atstovų konferencijoje įvykusioje Detroite, Clevelando ALT skyriaus pirmininkas Jonas F. Daugėla kalbasi su Atstovų Rūmų pirmininku Sam Rayburn.

AMERIKOS DEMOKRATŲ PARTIJOS TAUTYBIŲ ATSTOVŲ KONFERENCIJA

Artėjant prezidentiniams rinkimams, abi didžiosios šio krašto partijos, aktyvina savo veikimą ir tamprina ryšius su plačiąja šio krašto rinkimų mase, kurių sprendimu ir laisva valia, vieni ar kiti vairo šio didžio-

lio ir galingo krašto gyvenimą ir politiką ateinančius ketverius metus.

Kovo 27 d. Detroite, Sheraton-Cadillac viešbuty, Demokratų partija sukvietė tautybių atstovus ir jų įtakingus veikėjus į kon-

ferenciją. Šią konferenciją rengė ir jai vadovavo Centrinio Komiteto Tautybių skyrius (Nationalities Division). Šio Komiteto pirmininku yra Demokratų Partijos Centrinio Komiteto vicepirmininkas, Michigano Valstijos Gubernatorius G. Mennen Williams. Į konferenciją buvo kviešti tautybių atstovai iš 14 valstijų. Viso dalyvavo apie 300 atstovų, kurie atstovavo 8 tauty-

bes.

Konferencijos pagrindinis tikslas buvo išdirbti pasiūlymus Demokratų Partijos rinkiminei platformai šiais klausimais: 1) Kaip turi būti pakeistas imigracijos-natūralizacijos įstatymas, 2) Kas turi būti daroma, kad sustiprintus JAV prestižą ir vardą kituose kraštuose, ypatingai esančiuose už geležinės uždangos, 3) Kokia turi būti programa šio krašto ekonominei pagalbai rusų okupuotiems kraštams paremti, 4) Kas turi būti daroma, kad sovietai nepralengtų šio krašto mokslo ir bendro tautos lavinimo srityse ir 5) Kiti pasiūlymai platformos komisijai, liečią pavergtąsias tautas.

Šiems klausimams išdiskutuoti ir pasiūlymams patiekti konferencijos dalyviai pasiskirstė į atskiras smulkesnes grupes. Ir kiekviena grupė patiekė savo pasiūlymus raštu specialiai ekspertų komisijai, kuri padarė bendras išvadas ir galutinai suformulavo pasiūlymus.

Diskusijos buvo labai gyvos ir jų eigoje buvo iškelta tikrai (Tęsinys 8 psl.)

NEPATENKINTI REZULTATAIS Pesimizmas po Macmillano - Eisenhowerio pasitarimų

Britanijos premjeras Macmillanas po tris dienas trukusių pasitarimų su prez. Eisenhoweriu grįžo į Londoną, tačiau pasitarimų rezultatais liko nepatenkintas abi pusės. Nors buvo pasiektas bendra formulė dėl branduolinių ginklų draudimo, kuri bus pasiūlyta Sovietų Sąjungai, dideli nuomonių skirtumai išliko kitais klausimais, ir jie grąsina sušaldyti Vakarų vieningumą.

Viena iš didžiųjų problemų, palietusių pasitarimuose, buvo Vakarų Europos pasidalinimas į dvi besivaržančias ūkines grupes: šešių valstybių Bendrąją Rinką ir septynių narių Laisvąją Prekybos Sąjungą. Šiuo klausimu premjero Macmillano ir prez. Eisenhowerio pažiūros visiškai išsiskyrė.

Pasitarimuose taip pat buvo nagrinėta, kaip reikės derėtis su rusais gegužės 16 prasižėdusioje viršūnių konferencijoje. Buvo sutarta, jog reikią ieškoti keliu Berlyno krizės atmosferai pašalinti. Tačiau JAV pareigūnai susidarė įspūdį, kad Londonas turįs didesnę norą, negu Washingtonas, susitarti su sovietais.

Didelio optimizmo nepastebima Vakarų valstybių sostinėse ir dėl Dovydo stovykloje pasiektos formulės atominį bandymų uždraudimo klausimu. Pirmą, sovietai vargu ar sutiksia su toje formulėje numatytu "džentelmeniškai susitarti", t. y. nerašyta sutarti nutraukti mažuosius po-

žeminius bandymus tik 10 mėnesių, vietoj sovietų siūlytų 4 ar 5 metų. Antra, sovietai, kaip numatoma, priešins Vakarų siūlomoms draudimo kontrolės priemonėms.

Ženevoje tikima, kad, jeigu sovietai ir sutiktų svarstyti Vakarų pasiūlymą, reiktų mažiausiai penkių mėnesių atitinkamai sutarčiai paruošti. Gegužės vidury prasidedanti viršūnių konferencija tą terminą nukeltų dar toliau, nes jos metu "branduolinės derybos" bus pertrauktos. Vėliau Jungtinėse Valstybėse bus vykdomi prezidento rinkimai, po kurių prasidės "interregnum" laikotarpis, kurio metu paprastai nedaroma didesnio masto sprendimų, laukiant naujojo prezidento su galbūt nauju politiniu kursu.

KARAS TĘSŪSI TIK 30 DIENŲ

Britų kariniai sluoksniai yra įsitikinę, kad naujas karas Europoje, jei jis prasidėtų, tęsitų tik 30 dienų. Ši pažiūra, kuri ligšiol nesutapo su NATO sąjungininkų gynybos planavimais, dabar yra priimta Britanijos vyriausybės, ir britų gynybos ministeris Harold Watkinson ketvirtadienį prasidėjusioje NATO gynybos ministerių konferencijoje pasiūlys ją oficialiai priimti, sutrumpinant būsimojo karo pasiruošimus iš 3 mėnesių į 30 dienų. Jis taip pat prašys šiaurės Atlanto Gynybos Organizaciją padidinti mobilizuotinų bet kokiai sovietinei atakai atremti rezervų karinį paruošimą.

Minimas britų karinių pasirengimų planas, žinomas MC-70 vardu, buvo paruoštas prieš trejus metus. Jį ruošusių karinių specialistų įsitikinimu, karui nutęstui ilgiau, negu 30 dienų, neleistų branduolinių

ginklų padaryti nuostolius, kurie priverstų griebtis skubios politinės akcijos jam nutraukti. Tų svarstymų išvadoje reikią žymiai labiau sustiprinti šiuo metu turimų karinių pajėgų paruošimą.

Britai pagrindines savo pėstininkų jėgas apmoko Vakarų Vokietijoje. Jų skaičius dabar siekia 50,000, ir jos paruošiamos gerai apmokytai profesiniais junginiais, kurie ginkluoti taktiniais branduoliniais ginklais. Sovietinio puolimo atveju jie būtų tuoj pat sustiprinti parašutintinkų brigadomis, kurios ruošiamos pačioje Anglijoje.

Britų susirūpinimą stiprinti karinių pajėgų parengimą iššaukia silpnas centrinis frontas Vakarų Europoje. Prancūzijos armija yra prižiūri Alžire, 12 Vakarų Vokietijos divizijų šiuo metu dar nėra baigtos formuoti.

Trumpai iš viso pasaulio

* BALTIEJI RŪMAI paskelbė planus išmokėti apie 10 mil. dolerių spanguolių augintojams, kurie ne dėl savo kaltės turėjo nuostolių praeitą rudenį, kai sveikatos departamentas paskelbė, jog uogos esančios užkrėstos chemikalais, galinčiais sukelti vėžį.

* KUBOS VYSKUPAI paruošė ganytojiškąjį laišką tikintiesiems, kuriame išreiškiamas susirūpinimas dėl komunistų infiltracijos į valdomuosius sluoksnius.

* LENKIJOS VYRIAUSYBĖ apkrėvė naujais, papildomais mokesčiais katalikų universitetą Liubline--vienintelę nevalstybinę aukštąją mokyklą už geležinės uždangos.

KAIRĖJE: Detroito skautai prie savo paviljono Kaziuko murgėje. Iš kairės: T. Mantvydas, K. Barčius, K. Brokas, V. Baukys, A. Ratnikas, V. Reklis, A. Barčius, A. Vaitiekaitis, S. Kaunelis ir "Žirgų" skilties globėjas A. Vaitiekaitis.
J. Gaižučio nuotrauka

BRAZILIJOS NAUJOJI SOSTINĖ

Dirvoje neseniai buvo įdėtas projektas Lietuvos pasiuntinybės rūmų, kurie turėtų būti statomi Brazilijos naujojoje sostinėje Brasília. Kada Lietuvos pastatas bus baigtas, žinių neturim, bet su laiku paaiškės, iš kur tam pastatui bus gauti pinigai, taip pat neaišku, nebent būtų parduoti dabartiniai namai senojoje sostinėje Rio de Janeiro. Jei Lietuvos pasiuntinybė, neturėdama iš ko naujoje sostinėje patalpas įsirengti, ten nepersikeltų, ji skaitytųsi likviduota ir, mūsų tautai būtų didelis smūgis. Pernai A. L. Tautinės Sąjungos seime Detroito buvo pravesimas tarimas paremti Lietuvos pasiuntinybės rūmų statymą naujoje Brazilijos sostinėje, tačiau tai buvo tik moralinė parama, kuri nešildo. Niekas daugiau apie tai neprabilo.

Šia proga patieksiu platesnių žinių apie naują sostinę BRASÍLIA ir apie pačią tą didelę Pietų Amerikos valstybę.

Brazilija, pragarsėjus pasaulioje kavos auginimo kraštas, turi ir aukso kasyklas: ten kasmet, iškasama aukso už \$50 milijonų dolerių, tačiau kraštas tebėra ūkiškai atsilikęs. Naujo miesto statymui išleidžiami šimtai milijonų dolerių sukėlė daug ir pasipiktinimų, kad pinigai leidžiami ne būtiniausiems reikalingiems, bet prabangai. Tačiau dabartinis prezidentas, Juscelino Kubitschek, 1956 metais išrinktas prezidentu penkeriems metams, yra užsispyręs darbą prarasti iki galo. Jam tektų garbė ir naujoje sostinėje gyventi, nors daugiau ir nebūtų išrinktas.

Greta visos eilės valstybinių namų, pastatyti dabar ir dar eilę metų bus statomi dideliame miestui reikalingi pastatai: krautuvės, viešbučiai, restoranai, biiznio įstaigos ir tt. privatiniais kapitalais. Taip pat svetimos valstybės stato ir statys savo am-

K. S. KARPIUS

basadas, ministerijų ir konsulatų patalpas, gyvenamus namus valdininkams, tarnautojams ir darbininkams reikalingiems miesto operavimui.

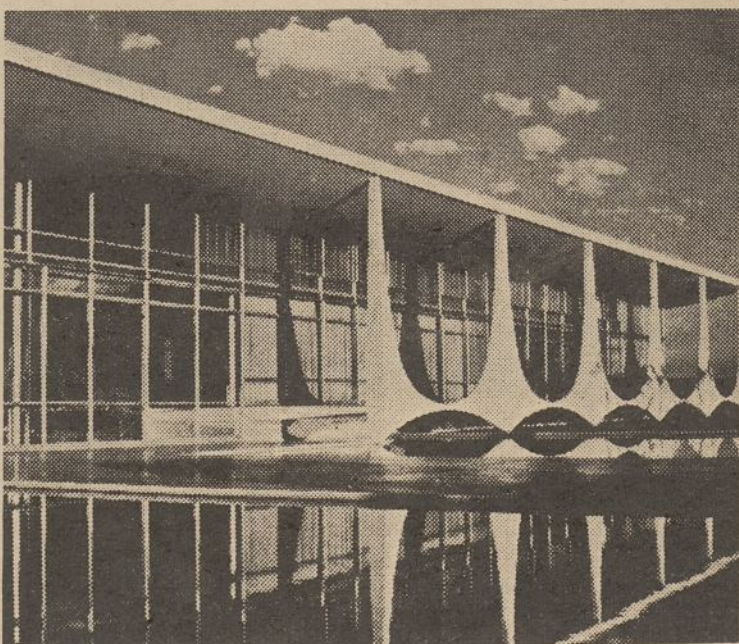
70 METŲ SENUMO SUMANYMAS

Naujos sostinės statymo sumanymas jau senas--nuo 1889 metų. Miestui vieta parinkta krašto gilumoje, apie 600 mylių į šiaurvakarius nuo Rio de

šalis nuo Atlanto į vakarus plačiausioje vietoje turi 2,600 mylių pločio.

TIKISI 700,000 GYVENTOJŲ

Į naują sostinę dedama daug vilčių: Sako, miestas per keletą metų išaugs iki 500,000 ar 700,000 gyventojų. Ten perkeliama šimtai tūkstančių valdininkų: su jais atvyks ir tūkstančiai verslininkų bei kiti tūkstančiai svetimų valstybių tarnautojų; prie jų prisidės vis naujų ir naujų gyventojų, miestui augant.

Prezidentūros rūmai naujoje Brazilijos sostinėje.

Janeiro, ir gana aukštai: Brasília statoma apie 4,000 pėdų aukštumoje virš jūrų paviršiaus. Kaip žinios sako, ten jau 1922 metais buvo padėtas kertinis akmuo naujai sostinei, bet tik nuo šių metų balandžio 21 Brasília taps oficialia Brazilijos vyriausybės būstine.

Nauja sostinė atidaro duris didelės Brazilijos gyventojams į krašto gilumą, nors ir tai ne taip jau toli, skaitant, kad ta

Naujieji seimo rūmai Brasília mieste yra panašūs į Jungt. Tautų rūmus New Yorke, apie 30 aukštų. Žymus Brazilijos architektas Oscar Niemeyer, padėjęs paruošti J.T. rūmų projektą, suprojektavo naujos sostinės pastatus, tarp jų ir prezidento rūmus, kurie pavadinti Aušros Rūmais. Viskas ultramoderniško stiliaus. Rio de Janeiro pasidarė perankšta, ten yra vietos milijonui gyventojų, o susigrūdę per

tris milijonus žmonių.

Sao Paulo, lyginamas su amerikine Chicaga, kitas perpildytas miestas, kaip ir Rio de Janeiro, traukia į save viso pasaulio turistus, ir turizmas čia neatsilugs ir ateityje.

Naujoji sostinė jau dabar pradeda vilioti svetimų kraštų turistus. Į ten jau skrenda ekskursijos, nes tik lėktuvais tuo tarpu Brasilią galima pasiekti. Iš naujos sostinės skubiai tiesiami moderniški vieškeliai automobiliams: vienas į Sao Paulo--700 mylių tolimo; antras į Rio de Janeiro, ir trečias į Amazonės deltos uostą Belem--1,346 mylių ilgumo. Tuo metu baltieji pradės daugiau maišytis tuose krašto plotuose, kur iki šiol daugiausia tik indėnai prisilaikė.

ATRADO PORTUGALAS
NAVIGATORIUS

Brazilija turi jau per 64 milijonus gyventojų, nors plotu nedaug mažesnę už JAV (3,288,100 kvadr. mylių), ir skaitoma ketvirta didumu valstybė pasaulyje.

Iki 1763 metų Brazilijos sostinė buvo Bahia, dabar likęs senas istorinis miestas su universitetu, senomis bažnyčiomis, muziejais, tvirtovėmis.

Brazilija oficialiai portugaliskai vadinama Estados Unidos de Brasil, Braziliją atrado ir įsteigė ten portugalų koloniją 1500 metais, praėjus 8 metams po Kolumbo kelionės į vakarus, portugalas navigatorius Cabral. Vėliau buvo prijungta daugiau aplinkinių sričių.

Kai 1807 metais Napoleonas įsiveržė Portugalijon, valdovų šeima 1808 metais pabėgusi į Rio de Janeiro, ten įsteigė Portugalijos sostinę. Bet 1815 metais Don Pedro I, sukėlęs revoliuciją, paskelbė Braziliją nepriklausoma, ir 1822 metais jis buvo išrinktas imperatorium. 1889 metais revoliucija pašalino Dom Pedro II nuo sosto ir įsteigė respubliką, išsilaikiusią iki šių dienų.

Taip buvo išdavinėjama Amerika

HISSAS REIKALAUJA 75,000 UŽ GARBĖS NUPLĖŠIMĄ

Antrajame slaptame prieš-amerikinės veiklos tyrinėjimų komisijos posėdyje suvedami akistaton Whittaker Chambers ir Alger Hiss. Pastarasis iš karto labai įžūliai, bet vėliau praranda nervus ir netiesiogiai patvirtina keletą faktų, kuriuose buvo iškėlęs Whittaker Chambers. Posėdį baigdamas, komisijos pirmininkas paskelbia, kad abupriešai dar kartą turės susitikti viešoje akistatoje.

FBI konstatuoja...

Ligšiol Chambers komisijai pasakojo tik apie tai, kad Hissas yra buvęs nariu komunistinės cėlės, kuriai Chambers vadovavo. Tokioje cėlėje gali daug kas atsitikti, tačiau tas faktas dar nebuvo pagrindo apkaltinti Hissą krašto išdavimu.

Chambers sąmoningai nekalbėjo apie Hissą šnipinėjimą, nes jis tikėjo neturįs pakankamai įrodymų. Kad jis 1938 metais Hissu duotuosius dokumentus neperdavė toliau, o pasidėjo pas savo gimintąjį Levine, dabar jis buvo visiškai užmiršęs.

Ir Hissas nežino, kad tuo metu pluoštas dokumentų buvo neperduotas. Tiek daug medžiagos siunčiant sovietams, jam tai net nekreto į akis. Priešingu atveju Hissas nebūtų net leidęs į ginchus su komisija ir Chambers, nes būtų bijojęs, kad tie dokumentai nebūtų iškelti aikštėn.

Taigi, ligšioliniuose apklausinėjimuose tebuvo kalbama tik apie jo priklausymą komunistų partijai. Tai tebuvo tik netiesioginis kaltinimas, nes visiems juk žinoma, kad komunistas tarnauja Sovietijos, o ne savo krašto interesams. Ir trečiosios akistatos metu nekalbama apie nieką kitą, tačiau šį kartą išsivysto skandalinga scena.

Per tą laiką istorijon įsijungė FBI ir patikrino Chamberso iškeltasias detales, kiek paskubomis buvo galima suspėti. Hissų šeimos banko sąskaita, pvz., aiškiai parodė, kad 400 dolerių buvo iš banko išimta. Ir automobilių nuosavybės dokumentų registracijoje yra aiškūs duomenys, kad automobilis padovanotas, tik jį gavo ne George Crosley, kaip Hissas buvo sakęs, o tūlas William Rosen, kuris įstai goms žinomas, kaip senas komunistų partijos valdininkas.

Tačiau ir besispyšas bei savi mi pasitiks Alger Hissas, kuris pradžioje linksmai plepėjo su senatoriais ir pirmoje akistatoje triukšmingai reikalavo Chambersą viešai pakartoti kaltinimus, jau virto atsargiu vyru.

Be abejo, Hissas per tą laiką pasitarė su eile komunistų advokatų, kurie jam patarė bet kokiomis aplinkybėmis vengti tiesiogių ir netiesiogių prisipažinimų. Antrą kartą jis jau nebekalbės apie rustagę. Prie kiekvieno sakinio dabar pridės: "... kiek atsimenu".

Neįmanoma bylos laimėti

Apklausinėjimų komisijos tardymai neįeina į teismo jurisdikciją. Po pirmosios akistatos, prieš Chambersui išsineant iš salės, Hissas dar kartą jį pareikalauja savo parodymus pakartoti viešai. Tačiau tas jo nebeišgelbsti. Iš rūmų išsineant niekas jau nebesidomi. Užtat laikraštininkai apspinta Chambersą, klausinėdami: "Ar kalbėsi viešai?"--Ar parašysi mano laikraščiu?--Ar aš galiu pagelbėti?"

Chambersas neturi noro Hissą pulti viešai. Jis per daug mėgsta ramybę. Be to, jis nesitiki surinksiąs pinigų ilgai kovai teismuose ir aiškių duomenų Hissu

išdavytėms įrodyti.

Bet Esther Chambers pagaliau savo vyrą įkalba, kad jis pasikalbėjime su radijo reporteriu pakartotų kaltinimus prieš Hissą. Po kelių dienų Chambers gauna šaukiamą teisman. Buvęs jo draugas Alger Hiss už "garbės nuplėšimą" reikalauja 75,000 dolerių.

Įžanginiame bylos posėdyje, kuris prasideda lapkričio pirmomis dienomis Baltimorėje, advokatas užpuola Chambersą:

--Ko vertos tos intymios žinios iš privataus gyvenimo?--šaiposi jis ironiškai.--Man reikia tik pasamdyti seklį, ir aš galėsiu papasakoti neįmanomiausių dalykų iš žmogaus privatinio gyvenimo. Be to, tamsta jau daugiau kaip tris mėnesius glaudžiai bendradarbiauji su FBI.

Chamberso advokatas atkerta: --Ar tuo tamsta nori pasakyti, kad mūsų valstybinė saugumo policija gamina liudininkus, skatindama juos melagingai liudyti?

--Liudininkas Chambers yra kiekvieno atveju iš anksto paruoštas, nes kas nors turėjo jam įteikti žinias apie Alger Hissu privatinį gyvenimą. O kas jas įteikė, mes dar surasime.

Hissu advokatas žiūri į Chambersą tokiu žvilgsniu, lyg jis prieš save matytų nuodingą gyvatę. Netrukus jis turi savo rankon paimti vieną dokumentą, kurį neseniai laikė kaltinamasis. Demonstratyviai Hissu advokatas po to nosine nusitrina rankas, tartum būtų jas susitepsę.

Po įžanginio teismo posėdžio Chamberso advokatas pareiškia savo ginamajam:

--Ligšiol turimos medžiagos nepakanka atremti Hissu kaltinimui dėl garbės nuplėšimo. Jūs turite surasti daugiau įrodymų, priešingu atveju nebus įmanoma bylą laimėti...

Kur slaptieji dokumentai?

Buvęs Time vyresnysis redaktorius, dabar atleistas iš darbo ir neturįs pajamų, prislėgtas grįžta į savo ūkį Marylande. Nusiminęs jis pasakoja savo žmonai:

--Hissas kovą veda visomis įmanomomis priemonėmis. Jo advokatas net iššaukė psichiatrą, kuris, be abejo, iškas neįmanomiausių dalykų: kad aš kartą buvau pasigėręs, kad mano brolis nusizudė ir tuo būdu aš esu paveldėjęs nepilną protą, kad aš kažkur kažką melavau...

Esther Chambers bando raminti savo vyrą. Tačiau ką reiškia žodinė paguoda, Hissas turi pinigų, be to, už jo stovi komunistinis "aparatas", kurio ištekliai neriboti.

Nusiminęs sėdi Chambers kėdėje. Jo mintys grįžta į 1939 metus, kada jis atsuko nugarą komunistui. Staiga jis pašoka, lyg įgeltas. Jis juk, paskutinį kartą paėmęs dokumentus iš Hissu, jų neatidavė sovietinio špiounažo viršininkui pulkininkui Bykovui! Kur tie dokumentai dabar galėtų būti?

Chambers nubėga virtuvėn, pas savo žmoną. Tačiau ir Esther nieko nežino.

--Apie tai aš girdžiu pirmą kartą,--sako ji.

Ir tai tiesa. Tada, nenorėdamas jos bereikalingai apkrauti paslaptimis, nieko jai nepasakojo.

--Ar tu tikrai nebeatsimeni, kam dokumentus atidavei?--klausinėja ji.--Pagalvok tik, gal atsiminsi.

(Bus daugiau)

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Saturday Gigantic Courtesy Day

MAY'S BASEMENT BIRTHDAY SALE

**STORE HOURS
SATURDAY
DOWNTOWN
9:30 A.M.
to
5:45 P.M.**

**On The Heights
9:30 A.M.
to
6 P.M.**

*Hundreds and Hundreds Of
Sensational Bargains! Come
In and See For Yourself!*

You'll think our merchandise has been mislabeled when you see the prices! It's new merchandise... quality merchandise... to better your living. We expect to set a record for style, value and price. Come in and see how many things we have for you and your family for Spring and Easter... and for your home at money-saving low prices.

**STORE HOURS
MONDAY
DOWNTOWN
9:30 A.M.
to
9 P.M.**

**On The Heights
9:30 A.M.
to
9:30 P.M.**

*Eagle Stamps Add Even More
To Your Savings*

the MAY co's (2) BASEMENT stores

**V. RICKUS
PAINTING-DECORATING INC.
RESIDENCINIS IR KOMERCINIS DAŽYMAS**

Korporacija turi pilnus apdraudimus. Įkainavimai nemokami. Klientų patogumui turime taip pat specialistus medžio, tinko ir kitiems namų remonto darbams.

Dabar jau yra pats laikas tartis dėl pavasario darbų.

Telefonuokite: PO 1-6035
658 E. 162 St., Cleveland, Ohio

Trys komendantai... (3)

RAPOLAS SKIPITIS

Žemaičiai ir lietuviai turime būti kaip broliai...

— Tai kaip dabar bus? Ar vėl ruskis mus valdys?

— Kodėl ruskis? Juk mūsų valdžia Telšiuose dabar lietuvių ar žemaičių, tik jau ne ruskių. O Kaune jau visą valdžia taip pat lietuvių rankose.

— Būtų labai gerai, kad valdžia pasiliktu žemaičių ir lietuvių rankose. Bet man atrodo, kad taip, kaip dabar yra, neilgai truks. Aną dieną mano žentas tyčia buvo nuvažiavęs ligi Papilės. Ten dainuodami jodinėja ruskių kazokai. O Kuršėnuose, sako, jų kibždėte kibžda. Gal kokie penki tūkstančiai. Ir ginklų jie turi visokių devynias galybes. Tai ką tas mūsų komendantas, net ir su Sedos komendantu susidėjęs, juk negali nė tūkstančio kareivių į mūsų pasiųsti. O jei kokią saujelę pasiųs, tai ruskiai išpūs tuos mūsų vaikus ir pasiliks čia valdovais.

— Matai, tamsta, tu ruskių nėra jau tiek daug, kaip manai. O mūsų kariuomenė yra didelė ir stipri. Telšių ir Sedos komendantūrų kareiviai tik mažą dalelę mūsų kariuomenės tesudaro. Juk Rusijos bolševikai dar visai neseniai didelę Lietuvos dalį buvo užėmę. Ir net pas jus, žemaitiją, buvo atsiųsė grūdė. O dabar mūsų kariuomenė jau iš visos Lietuvos juos išgrūdė. Kai su bolševikais apsidirbs, tai ateis lupti šituos, kaip tamsta sakai — kazokus. Bolševikai turi labai didelę Rusijos valstybę ir tai prieš mūsų kariuomenę neatsilaikė. O šitie juk ir valstybės neguri. Po karo atsirado daug valkataujančių rusų ir vokiečių karių, jie sudarė kelis pulkus ir atsibastė pas mus plėšikauti. Bet mūsų valdžia yra nusistačiusi juos iš Lietuvos išvyti. Kai mūsų kariuomenė atšuks ginklus prieš tuos rusiškus ir vokieškus valkatas, tai ir jūs, ir Sedos komendantūros kariai, taip pat eis lupti tuos atsibastėlius. Ir juos taip sukuls, kad iš jų tik šlapia vieta teliks!

Taip drąsinau žemaitį, nors nevisu šimtu procentų tikėjau savo žodžiais.

— Kad Dievas duotų, kaip tamsta sakai, tai ko mums betrukėtų. Jau mes gavim ir Kauno valdžią palaikyti. Juk žemaičiai ir lietuviai turime būti kaip broliai... Kad tik taip Dievas duotų! — baigė žemaitis sudėjęs rankas lyg maldai.

— O kaip jūsų komendantas tvarkosi, ar neskriaudžia žmonių? — paklausiau žemaičio.

— Kaip čia tamstai pasakius. Juk reikia suprasti jo vietą. Jei visiems bus geras ir švelnus, tai kas jo klausys. Prie šono turi prisikabines bizūną, bet, kad jis luptų žmones, to negalima sakyti. Kaip pagauna kokį vagį ar plėšiką, tai, sako, tuo bizūnu smarkiai sušeris, bet, kad gerus žmones luptų, to neteko girdėti. Ir kareiviui kartais uždrožia, jei šis neklauso ar ką blogo padaro. Bet dėlto kareiviai labai nesiskundžia. Mano broliu šūnus irgi yra komendantūros kareiviai. Jis komendantą labai giria. Puikus esąs žmogus, kareiviams pat tēvas.

Jau čia pat buvo dyklyta valanda. Atsisveikinau su mielu žemaičiu ir nuėjau į komendantūrą. Komendantas savo kabinete ir užkandžių buvo paruošęs.

— Žinau, kad negerai, tai

stikliuko ir nepasirūpinau, — teisinosi komendantas.

— Nors nebesu toks griežtas blaivininkas, koks buvau moksleivių būdamas, bet labai gerai, kad alkoholinių gėrimų šiaja proga visai nėra. Dabar nelaikas girkšnoti ir visai netinka tai daryti komendantūroj. Susėdom už stalo. Užkan-

R. Skipitis tarp lietuvių choristų, kuriuos jis buvo suorganizavęs karo metu Berlyne, su chorvedžiu Naku, po koncerto Humboldto salėje. Pagal nacių potvarkius salėje turėjo kaboti, šalia lietuvių vėlavos, ir nacių vėliava su svastika ir Hitlerio portretas.

džiaudami prisiminėm rusų priespaudos laikus ir džiaugėmės, kad sulaukėm savos nepriklausomos valstybės. Dėl savo tarnybos B. Zaleskis taip kalbėjo:

— Žinai, Skipiti, visai nesigailiu atvykęs į Telšius komendantu pareigoms. Žinoma, būna nemalonumų ir įvairių sunkumų, bet man labai patinka tie žemaitukai kareiviai. Geri vyrai ir drąsūs. Pastatau, sakysim, sargybas Tryškių bare, kad bermontininkai nesivalkiotų mūsų apylinkėse po kaimus plėšikauti. Žiūrėk, mano kareiviukai ir parsiveda vieną kitą bermontininką ir nelaisvę paėmė.

— Tai ką darote su tais belaisviais?

— Jie privalo mums tarnauti: valo kareivines, tvarko arklides, šeria arklus ir kitus darbus atlieka. Už tai gauna pavalgyti ir neponišką guolį uždaroj ir saugojamoj patalpoj.

Po užkandžio komendantas pakvietė mane apžiūrėti kareivines. Kareivinėse buvo pavyzdinga švara ir tvarka. Išvietės buvo tokios švarios, kad joks sanitarijos inspektorius ne mažiausio priekaišto nebūtų galėjęs padaryti. Čia radome tris belaisvius ir du savo kareivius. Komendantas kreipėsi į dežuruojantį kareivį:

— Petreiki, kas jūsų išvietės taip švariai išvalo?

— Bermontininkai belaisviai, pone komendante — patenkintai atsako kareivis.

— Terškkit vyrai kiek tik jums patinka, užteks bermontininkų jūsų kareivinėms ir išvietėms išvalyti, — kalbėjo komendantas, gerai suprasdamas, kad tuo posakiu paglostė mūsų kareivių ambiciją. Čia stovėjusieji kareiviukai patenkintai šypsojosi.

Iš kareivinių nuėjome apžiūrėti arklidžių. Arkliai tikro skaičiaus nebeatšime, bet iš pasilikusio atminti vaizdo galiu pasakyti, kad jų buvo kelios dešimtys. Ir arklidėse buvo švara. Arkliai buvo gerai šeriami, gal net per daug buvo nupenėti.

— Iš kur jūs imate pa-

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą.

šaro tokių būrį arklų taip gerai šerti? — paklausiau komendanto.

— O kam būtų dvarininkai. Imame šiek tiek ir iš kaimų ūkininkų, bet daugiausia iš dvarininkų. Pyksta, žinoma, jie už tas rekvizicijas, bet jų netenka gailėtis, nes didžioji jų dauguma bevelėtų, kad Telšiai

Berlyno Lietuvių Draugija 1941 m. suruošė Humboldto salėje Vasario 16 minėjimą. Nuotraukoje prezidiumas: R. Skipitis, K. Škdrpa, E. Galvanauskas, J. Vailokaitis, P. Karvelis ir J. Degsnys.

priklausytų ne Kaunui, bet Varšuvai. Esu ūkininko vaikas, labai mėgstu arklus. Kiekvienas arklis turi savo vardą ir pašauktas ateina, — aiškino komendantas.

Keletas arklų laisvai vaikštinėjo arti arklidžių. B. Zaleskis vieną pašaukė jo vardu ir tas atėjo. Paskui pašaukė kitą, — ir kitas atėjo. Arkliai buvo glostomi ir šukuojami, todėl buvo nepaprastai jauki.

Penktą valandą komendantas parodė man savo kareivius. Pirmiausiai jie pro mus pražygiavo, o paskui buvo išrikuoti vienoj ilgoj eilėj. Ir komendantas pristatė mane, kaip labai aukštą pareigūną iš Kauno. Po to buvo komanda "laisvai". Dabar prasidėjo savotiškas

komendanto pasikalbėjimas su kareiviais. Komendantas pavarde pašaukia kurį nors kareivį. Kareivis žengia vieną žingsnį pirmyn, sustoja ir išsitempęs sako: "Klausau, pone vade!" Komendantas stato kareiviui klausimus, ką jie darytų, jei sutiktų besivalkiojant vieną bermontininką arba daugiau, arba jei bermontininkai imtų šaudyti ir pan. Kareivis stengiasi atsakyti aiškiai, ką jis tokiais atvejais darytų.

Prie manęs taip apklausinėjo gal kokius penkis kareivius. Paskui komendantas aiškino, kurie kareivių sumanymai buvo geri ir kurie netikę. Už gerus sumanymus komendantas nesigailėjo kareiviams pagy-

rimo. Mačiau, kad toks klausinėjimas ir leidimas pasakyti savo sumanymus, kareiviams labai patiko. Kas turėjo kokį sumanymą, nors ir nepaklaustas, galėjo prašyti leidimo jo iškalbėti.

Čia turiu pasakyti, kad B. Zaleskis pirmame pasauliniame kare buvo rusų armijoje ir kariavo turkų fronte, Užkaukazy. Jis man pasakojo, kad jam tekę ne sykį susidurti su kurdais, kariavusiais turkų pusėj. Jie nepaprastai gabiai mokėdavę pulti iš pasalų. Iš kurdų pasimokęs, noris to paties pamokyti ir mūsų vyrus žemaičius, kurie draus ir sumanumu nė kiek neatsilieka nuo kurdų.

(Bus daugiau)

Pirmųjų skyrių turinys

I senatorius išrinktas draugas Peppone gavo užduotį parinkti ir Sovietijon palydėti dešimtį patikimų partiečių. Don Camillo, grąsindamas iškelti aikštėn jo slaptą praturtėjimą ir įsivėlimą į skandalingą eferą, prievarta įsiskverbia į keliaujančių tarpą spautuvininko Tarocci Camillo vardu. Kelionės metu jis užsiima tokiomis superkomunistinėmis agitacijomis, kad draugas Rondella netenka pusiausvyros, sudrasko partijos nario liudijimą ir išsiunčiamas atgal į Italiją. Kitą dieną universalinės prekybos krautuvėje pamatęs, kad genujietis Bacciga įvykdė nelegalios prekybos veiksmą, organizuoja formalų partijos vienetą kaltininkui nubausti.

Tuo pat buvo sušauktas devyniukės steigiamasis susirinkimas — o tai buvo gana lengva, nes visi sėdėjo prie to paties stalo — ir pagal partijos statuto 28 straipsnį eita prie celės vadovybės rinkimų. Politiniu sekretorium buvo išrinktas draugas Tarocci Camillo, organizacinių sekretorium draugas Nanni Scammoggia, o išdiniu tapo draugas Perato Vittorio.

Tik kartu su kitais pakėlęs stiklą už naujosios tarplanetinės celės vadovybę, Peppone susivokė, kad celės šefu tapo Don Camillo. Jis net užspringo begerdamas.

--Draugai, --iškilmingu balsu prabilo Don Camillo, --aš dėkoju jums už parodytą pasitikėjimą ir pasižadau daryti visą, kad tapčiau to pasitikėjimo vertas. Todėl siūlau celei tuoj pat pradėti savo veiklą. Ar turi kas pasiūlymų?

Niekas neturėjo pasiūlymų. --Tada aš padarysiu vieną, --pasakė Don Camillo, o Peppone pajuto neapsakomą kančią.

--Draugai, --pareiškė Don Camillo, --komunistas, kuris bijo tiesos, nėra joks komunistas. Partija auklėja draugus griežtumu prieš nepakankamumą, sveikam nepasitenkinimui pasiekti rezultatus. Partijos narys, kuris nepajėgia į dalykus pažvelgti kritiškai žvilgsniu, kuris iš savęs ir kitų nereikalauja paties aukščiausio laipsnio, negali būti pavyzdžiu tiems, kurie nėra partijos nariai; jis nėra tikintis kelrodis. Draugai, partijos statuto devintasis straipsnis numato, konstatuoja ir nustato, kad narys turi vesti "švarų, pavyzdinę privatinę gyvenimą". Drauge Bacciga, ar prisipažįsti, kad šiandien valstybinėje krautuvėje pirka kailinę peleriną?

Draugą Baccigą ištiko neįauki nuotaika.

--Taip, --sumikčiojo jis po trumpos pertraukos. --Bet draugas Oregovas mums leido pirkti, kiek širdis geidžia.

--Teisingai. Bet ar tu prisipažįsti, kad už kailinę peleriną mokėjai ne pinigais, o nailoninėms moteriškoms kojinėms,

Draugas Bacciga žvalgėsi išplėstomis akimis...

kurias tu įsivežei iš Italijos? Nes jei tu neprisipažinsi, tai liksi melagiu. O jei tu prisipažinsi — tai juodosios rinkos spekuliantu, kuris elgiasi prieš sovietų ūkinės vadovybės planus ir dėlto laikytinas sabotažniku. Nei vienu iš tų atvejų tavo privatinio gyvenimo negalima pavadinti švariu ir pavyzdingu. Tai štai, ką aš norėjau išskirti. Celės susirinkimas dabar išklausys tavo pasiteisinimo.

Draugas Bacciga išplėstomis akimis žvalgėsi aplinkui ir gaudė žodžius. Draugė Nadia Petrovna sąžiningai informavo draugą komisarą apie įvykčius tarplanetinėje celėje. Bacciga pagaliau išstenojo keletą pasiteisinimo

žodžių, bet jie darė menką įspūdį, atsižvelgiant į aplinkybę, kad prekės buvo įvežtos kontrabandos keliu, apeinant sovietų muitinę, kad spekuliuota juodojoje rinkoje, pakenkta sovietiniam ūkiui ir piktam panaudotas sovietinių draugų pasitikėjimas. Draugo celės komisaro, kuris atrodė panašus į Robespierą, išprovokuotas, draugas Bacciga buvo iššauktas dilelei, nemaloniam savikritikai.

--Džiugu, kad tu savo klaidą garbingai prisipažįsti ir suprantai jos pasekas, --pasakė Don Camillo, --tačiau to neužtenka. Aš prašau draugą senatorių Botazzi paskelbti partijos pažiūrą.

Peppone atsistojo, niūriai nusiteikęs.

--Partija, --prabilo jis, --iš visų narių laukia, kad jie savo asmeniniu elgesiu duotų pavyzdį ir kitiems. Partija negali likti abejinga komunistui, kuris nevertu elgesiu kompromituoja ir moraliskai diskredituoja jos vardą. Komunistas, kuris seka marksizmo-leninizmo principus, savo asmeninį gyvenimą glaudžiai susieja su partine veikla, savo troškimus — su partijos troškimais. Tikras komunistas pasižymi kuklumu ir abejingumu nereikalingiems dalykams. Partijos organizacijos atlieka auklėjimąjį darbą ir peikia tuos komunistus, kurie perdidelį dėmesį nukreipia

--Drauge, tu nepažįsti ilgaskvernių! Jie dalinasi su vagnimis taip!

--Aš kalbėjau tik teoretiskai, --pasakė Don Camillo. --Tai, ką draugas Bacciga nelegaliai įsigijo, taip pat reikia laikyti pavogtu daiktu.

Celės susirinkimas apkalbėjo svarstomą dalyką iš visų pusių, paskui draugas Scammoggia padarė įdomų pasiūlymą:

--Pavogtas daiktas turi būti grąžintas Sovietų Sąjungai. Pulkui, Taigi, draugas Bacciga turi kailinę peleriną paprastai pelerinei draugei Petrovnei, ir buvusią tvarką.

Tuoju kilo gyvos diskusijos, kurias draugė Petrovna pasiskubino užslopinti.

--Aš dėkoju už malonų pasiūlymą, kuris vis dėlto labai dvelkia aukščiau minėtais buržuizkumo pelėsiais. Aš prieš minutę draugui Oregovui pasakiau, kad jūs pasiūlėte kailinę peleriną pagerbti jo žmoną Soniją; turėjau galvoje tą audinę (minikos) kailiuką, kurį draugas Bacciga tik tuo tikslu išnupirkęs.

Tai buvo puikus sprendimas, ir celės susirinkimas džiaugsmingai jam pritarė. Draugas Bacciga turėjo atnešti iš kambario audinės kailio peleriną, ir draugas Peppone ją tarplanetinės celės "Nikita Chruščiovas" vardu perdavė draugui Oregovui. Detalės su nailono kojinėmis liko visuotinėje užmirštyje, tik Bacciga negalėjo jų išstumti iš atminties.

Kai Don Camillo prieš posėdžio pabaigą pasiūlė nusikaltusį draugą šešioms mėnesiams išmesti iš partijos, pastarasis sviedė į jį pilną pasiūlykštėjimo žvilgsnį.

Laiptuose, pakeliui į kambarius, Bacciga priartėjo prie Don Camillo ir pašnibždėjo:

--Drauge, komunistų partijoje vieno iš mūsų per daug.

--Jei taip, tai geriau, kad pasiūlytų neįstikimasis, --atsakė jam Don Camillo.

Prieš užgesindamas žviesą, Don Camillo išsitraukė iš kišenės užrašų knygėlę ir įrašė: "Nr. 2 — Moraliskai likviduotas draugas Bacciga."

Peppone pasirėmė lovoje, ištraukė iš jo rankų knygėlę, perskaitė, kas įrašyta ir metė atgal.

--Sekanti įrašą formuluok: "Nr. 3 — Pasirašiusį likvidavo Peppone."

Don Camillo nukreipė į jį savimi pasitikintį žvilgsnį:

--Drauge, --pasakė jis, --tu užmiršti, kad kalbi su vadovaujančiu partijos nariu. O vadovaujantį komunistų partijos narių likviduoti nėra taip lengva.

--Tai mažai pažįsti komunistų partiją! --pašaipiai atkiro Peppone, pakišdamas galvą po antklodę.

(Bus daugiau)

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Mums nepatinka, bet patys darome

Dar gyvendami Lietuvoje bardavomės ir susiraukę žiūrėdavom, kada kitataučiai kraipydavo mūsų miestų vardus: Kauną rašydavo Kovno ar Kauen, Vilnių — Wilno ar kitaip, Vilkaviškį — Vilkomir ar Wilkowschken ir panašiai. O džiaugdavomės, kada, skaitydami kitų kraštų laikraščius, ten rasdavome labai teisingai parašytą: Kaunas, Vilnius, šiauliai. O ką jau kalbėti, jei ten buvo rašoma ne Memel, bet Klaipėda.

Ir dabar, gyvendami svetimuose kraštuose, tokio nepasitenkinimo nesam praradę. Jei kur pamatom iškraipytus Lietuvos miestų vardus, reiškiam tą patį nusistebėjimą: kaip gali taip daryti! Raukoms, matydami iškraipytus mūsų vardus ir pavardes. Kai kada dėl tokio iškraipymo net neatpažįstame, ar rašoma apie lietuvius ar kitataučius. O sužinoję, kad ten tikrai buvo lietuviškos pavardės, stebimės, kodėl jie taip negražiai elgiasi.

Tai taip atrodo, kada mes žiūrime, ką kiti daro. Bet kartą reikia rimčiau pasižiūrėti, kaip mes patys elgiames. O elgiames, reikia prisipažinti, tikrai nekaip. Jei amerikiečiai atidžiau pasektų mūsų laikraščius, jie tikrai už galvos susiimtų. Jie neatpažintų nei savo valstijų, nei savo miestų.

Štai, kad ir tas pats Cleveland miesto rašymas. Net mūsų kai kurie rimtesni kalbininkai rašo Klevelandas. O vienas, lietuvių kalbos mokytojas, kur tik gali, būtinai nori prakišti Klyvelandas.

Negeriau ir su Chicago miesto rašymu. Vieni rašo Čikaga, kiti Čikago, dar kiti kitaip. Maišomės, rašydami Brooklyn, Toronto, Pittsburgh. Kitaip kalbant, saugiaujame kiek tik kuris norime ir išmanome. Kiekvienam lietuviškam laikraštyje tie miestai vis kitaip parašyti. Ir pykdami, kad kiti mūsų miestų vardus kraipo, patys nė nemirktelėdami kasdien tokias nuodėmes kartojame.

Bet tokias nuodėmes ne mes vieni darome. Gera žinau, kad jas dar ryškiau pildo mūsų kaimynai latviai. Vieną kartą, atnešus spausdinti latvišką atvirutę, latvio visuomenininko paklausiau, ką reiškia latviškas žodis Klivlandė. Jis nusišypsojo ir norėjo pasijuokti iš mano nesorientavimo, o juk esąs tas pats Cleveland. Bet kai jo paklausiau, ar jam patiktų, kad Latvijos sostinė Riga taip būtų iškraipyta, jis ne tik nebesijuokė, bet surimtėjęs ėmė aiškinti, kad ir latviai ne visada taip kraipo.

Atrodo, kad tikrai reikėtų pasitaisyti. Reiktų nedaryti tai, kas mums patiems labai nemalonu. Bet pasitaisyti visiems, be kalbininkų pagalbos, vargu galima. Tiek jau prisipainiojom, rašydami svetimus miestus ir nelietuviškas pavardes, kad net patiems nebejauku. Ypač, kada tuos vardus dar pradedam taikyti lietuviškiems linkniams. O ką jau kalbėti apie bandymą juos sulietuvinti.

B. G.

GERAI, KAD RŪPINATĖS JAUNIMU

Skačiau Dirvoje Jūsų paskelbtą jauniesiems menininkams konkursą. Gerai darote, kad ieškote gabių dainininkų, smuikinininkų, baleto šokėjų. Ir premijos nemažos, nors man sunku susigaudyti, negi tiek pinigų surinksite iš konkursinio koncerto? Greičiausia, kad ne.

Bet jeigu tiek skiriate, tai, aišku, kad arba juos turite, arba numatę gauti. Galvoju, kad tokį Jūsų darbą paremia koks nors mecenatas ar keli mecenatai. Būtų žingeidu žinoti, kas tie geri žmonės ar toliau pramatančios organizacijos? Juk mes, taip dažnai skaitydami, kad vyresnieji turi visaip remti mūsų jaunimą, dažnai tos paramos visiškai nematom. O čia tai jau aišku, ir jau ne pirmi metai, kada ne tik skatinat jaunimą veržtis pirmyn, bet ir su labai realia parama ateinat jam padėti.

Virginija Petrokaitė, III.

RED, PASTABA, Aišku, kad be mecenatų, tokius konkursus, kur vien premijoms reikia išdalyti tūkstantį dolerių, neįmanoma surengti. Tokių mecenatų turėjome praėjusiais metais, jų

turime ir šiais metais. Kas jie, kas taip gražiai remia mūsų jaunimo menines pastangas, tikrai skaitytojai sužinos, kada tos premijos bus įteikiamos.

J. PREIBYS, Dirvos skaitytojas iš Detroito, rašo: "Dirva dabar yra pats geriausias lietuviškas laikraštis. Mėgstu Railą, Alantą, taip pat karo nuotykius, su jo didvyriais, špionažo istorijais, Sekmės jums!"

V. MINCEVIČIUS, Dirvos skaitytojas iš Toronto, rašo: "Dirva savo turiniu, su iliustracijomis, mano nuomone, yra vienintelis laikraštis išsivijoje. Žinoma, aš asmeniškai nemėgstu per daug polemikos. Ir gerai, kad Dirvoje jos mažai."

ALGIRDAS SPERAUSKAS, Dirvos skaitytojas iš New Yorko, rašo: "Dirvą mielai skaitau ir džiaugiuos jos gražia išvaizda bei vertingais straipsniais".

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

ATVIRAS LAIŠKAS IŠ CHICAGOS I MONTEVIDEO

Prezidento Eisenhowerio viešnagė Pietų Amerikos valstybėse buvo išaukusi tam tikro bruzdesio antiamerikietiškaite nutektos tenykštės visuomenės tarpe. Ta proga daugiausiai pasireiškė studijuojantis jaunimas, paveiktas ne kieno kito, o tik raudonosios Maskvos agentų. O jų ten jau spėjo privisti visos dešimties galybės. Jų vienas iš didžiausių tikslų yra kovą prieš bent kokią Jungtinių Amerikos Valstybių įtaką Pietų Amerikos kraštuose.

Prezidentui Eisenhoweriui lankantis Urugvajaus sostinėje Montevideo, studentija buvo kurstoma išeiti į gatves ir pareikšti protestą. Didesnio pritarimo agentai nesulaukė. Tačiau demonstracijų būta ir jos nemaloniai sudrumstė prez. Eisenhowerio draugiško vizito nuotaką.

Montevideo studentų sukeltas triukšmas komentuos visą pasaulio, neišskiriant ir J.A.V., spaudoje. Gautomis iš Montevideo žiniomis, vietinė visuomenė gyvai reagavo ir veik be išimties studentijos išsišokimą pasmerkė. Kartu patirta, kad sostinės ir provincijos laikraščiai tuo reikalu daug rašė ir talpino įvairių asmenų nepritarėnius pasisakymus.

Idomiausia gal bus, kad gana plačiai nuskambėjo radijo bangomis bei pasirodė spaudos pus-

lapiuose vieno atviro laiško turinys, skubomis parašytas ir iš Chicagos pasiųstas į Montevideo. Štai to laiško turinys:

Miela studentija,

Lygiai prieš 7 mėnesius studentų lietuvių-amerikiečių krepšinio rinktinė turėjo labai malonią progą lankytis Jūsų puikiam krašte ir žavingame Montevideo mieste. Mūsų trumpo vizito metu suėjome su Jūsų aukštais vyriausybės ir sporto institucijų pareigūnais. Pažinome Jūsų nepamiršamus sportininkus, pamilome Jūsų kultūringą visuomenę. Jūsų objektyvi spauda mums paliko gražiausius prisiminimus.

Grįžome namo su neišdildomais įspūdžiais apie Urugvajų, jo puikų jaunimą ir žmones. Visur, kur galėjome, ar tai per spaudą, radiją ar susirinkimuose, pasakojome apie Jus ir statėme pavyzdžiu kitiems. Palikote mums gilų įspūdį, kaip tauta, gerbianti žmogų, įsitikinimus ir mylinti tvarką.

Šią savaitę buvome nustebinti, skaitant laikraščius ir žiūrėdami į nuotraukas, kur ant Jūsų gražaus architektūros fakulteto pastato matėme šūkiaujančius studentus. Matėme studentus, kojančius gatvėse su policija. Ir tai vyko todėl, kad Jums draugiškas Amerikos prezidentas padarė mandagumo vizitą. Skaitėme Jūsų šūkius, kuriuose apšau-

kiate J.A.V.-besimerialistais ir t.t.

Nežinome tikrųjų priežasčių, kas Jus galėjo priversti imtis šio žygio. Mes puikiai žinome, kad gyvenime yra nuomonių skirtumų. Bet taip pat žinome, kad nesutarimai niekad nėra išsprendžiami nemandagiais, nekultūringais išsišokimais. Tokiems darbams, kaip kelti netvarką, galima patraukti tik žemos kultūros ir žemų polinkių žmones, bet ne kultūringos tautos atstovus. Juk jeigu studentija ir turėjo nuomonių skirtumų su Amerikos prezidentu ar net visa tauta, ar nebūtų buvę gražiau Jūsų delegacijai patiekti savo samprotavimus memorandumu formoje ar net gavus audienciją pas vizituantį prezidentą ir savo problemas mandagiai jamišdėstyti. Gal net sprendimas būtų rastas Jūsų problemoms. O ko gi dabar pasiektas? Mes ir dabar nežinome Jūsų problemų. Tačiau moralinės žalos Urugvajui padaryta daug, nes viso pasaulio akyse nukentėjo kultūringos valstybės prestižas, kuriuo galėjote ir galite didžiuotis.

Mums šis incidentas atrodė, kad tai tikrųjų imperialistų darbas, kurie nuo 1939 metų užgrobė ir naikina nepriklausomas tautas. Lietuva, Latvija, Estija, Lenkija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija, Albanija, Rytų Vo-

kietija, tai valstybės, netekusios laisvės, bet niekad jos neatsisakiusios. Dieve, apsaugok Jūsų puikų Urugvajų nuo šitos komunistinės grėsmės, nes tuomet ne tik neteksite laisvės, bet kiek tūkstančių geriausių Jūsų patriotų žus kalėjimų rūsiuose. Šiuo savo laišku nenorime nieko pasmerkti, nes tikime, kad neatsakingas elementas Jums norėjo pakenkti ir kad jiems nepriartiate.

Mes ir šiandien tikime, kad turėdami progą, vėl aplankysime Jus ir susitiksime sporto aikštėje, rasime Jums dar geresnius draugus nei tada palikome. Tad priimkite mūsų draugiškumo jausmus ir užtikrinimą, kad mes visi esame prieš tikrąją imperializmą ir mumyse Jūs turite tikrus ir Jus gerbiančius draugus bendroje kovoje už laisvą žmogaus ir tautų teises.

Po šio atviro laiško pasirašė V. ADAMKAVIČIUS, lietuvių krepšinio rinktinės vadovas. Laiškas buvo pasiųstas Lietuvos pasiuntinybės adresu į Montevideo. Iš pasiuntinybės jau gautas ir atsakymas. Jame dėkojama už skubų reagavimą ir pranešama, kad laiško turinys išsamiai komentuos vietinių ir užsienio žinių komentatorių radijo programose ir spaudos puslapiuose. Vadinas, tikslas pasiektas ir Lietuvos vardas bei mūsų nuomonė vėl plačiai paskleista.

P. Ptr.

Konkursinė nuotrauka Nr.55

Tokius viščiukus ji pirmą kartą mato...

ELECT

GEORGE
ZIMMERMAN

JUDGE
PROBATE COURT

HIGHEST QUALIFICATIONS — CAPABLE —
EXPERIENCED — SERVED AS ACTING
JUDGE IN CLEVELAND HEIGHTS
MUNICIPAL COURT.

VOTE FOR GEORGE ZIMMERMAN
REPUBLIC PRIMARY MAY 3, 1960.

BEST WISHES
To All the Lithuanian People

JUDGE

Bernard J. Conway

MUNICIPAL COURT

TREČIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA
Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruošumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

LIETUVIŠKI SORIAI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESRŲ IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.
Telephone: TWaining 4-8087
Prekes siunčiame ir per paštą.

IŠKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę
.....
Nurodykit adresą: Name
.....
No. Street City State

IŠ KAIRĖS IR DEŠINĖS

Skyrius pasirodo periodiškai, susirinkus pakankamam tulžies kiekiui

Redaguoja: TEISYBĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJA

Prima Aprilis

Šiandien, atrodo, jau visi pakankamai įsisąmoninom ir savo išgarsėjusiais veiksmais įrodė, kad Prima Aprilis yra mums daug svarbesnė diena, negu Vasario 16. Vasario šešioliktąją mes jau beveik nenorom pamiršim tik vieną istorinį įvykį, kai tuo tarpu į Prima Aprilis sutelpta tiesiog šimtai istorinių ir dar ne visai istorinių faktų. Trumpai tariant, tai visų mūsų neišsipildžiusių troškimų ir išsipildžiusių apgavysčių diena.

Štai, pirmą kartą užplūdus Lietuvą bolševikams, daug padorių patriotų tvirtai tikėjo, kad galima būti geru komunistu, drauge būnant tokiu pat geru liaudininku, socialdemokratu, krikščionių demokratu ar kuriuo nors kitu politiniu brostvininku. Kai kieno tas tikėjimas buvo toks šviesus, kad visai apspigino toli matančias akis, ir tik kalėjimo tamsoje pavyko susigraibyti, jog visa tai tik Prima Aprilis išdaiga.

Vėliau tų mus pamokančių Prima Aprilis jau pasitaikydavo vis dažniau, kol jie šiandien virto visuotina švente.

Mūsų iškiliausiųjų politikų Prima Aprilis apsiėmė lūkesčiu, kad Hitleris atstotų Nepriklausomą Lietuvą ir visus padarys prezidentais.

Mūsų karo vadų Prima Aprilis išamžino genialiam apskaičiavime, kad bolševikai sugrįš tik ligi Nemenčinės, o toliau jokių būdu neis, bijodami generolo Glovackio ir jo vyrų apaštalavimo armijos.

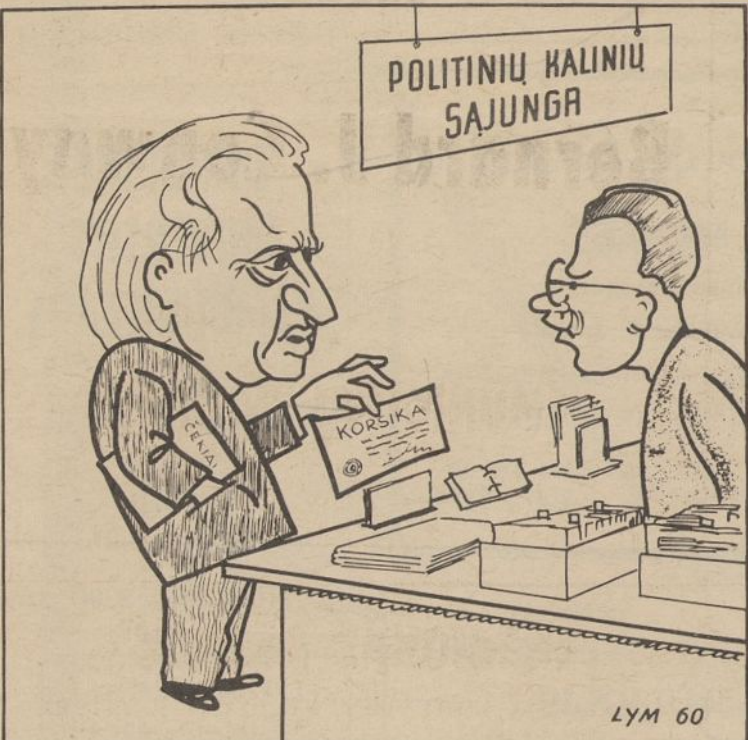
Tūlām Vloko nariui Prima Aprilis kadaise sugriovė netgi nepaprastai rimtai išmąstytą teoriją, kad ir be nepriklausomos teritorijos švabų krūmuose galima sukurti Dausuvos Lietuvą ir išsivaryti iš vokiškų miltų grynai lietuvišką ir patriotinį samagoną.

Prima Aprilis atžymėjo ir visą eilę kitų didžiųjų svarbių pranašysčių, --kad J. Gliuda iš smogiamosios komisijos negaus trečią kartą premijos, kad Bendruomenė atims iš J. Kapočiaus L. Enciklopediją, ar kad mūsų solistai, užtraukę tremties himną "Išgėriau septynis, dar gersiu devynis", nupūs Metropoliteno operos rūmus.

Be to, pasirodė, kad tik Prima Aprilis sapnas buvo ir mūsų priesaikos New Yorko krantinėj-ligi amžiaus galo valgyti tiklašinius su kopūstais, o pumpernickel duoną, vėžįų šlauneles, tetervino skiauturėles, rūkyto ungurio palengvicą ir nulytintą kaplūną padėti ant tėvynės aukuro.

Baigdami šiuos apmąstymus, dar galėtume pažymėti, kad Prima Aprilis pasaka buvo ir anos pranašystės, jog mūsų rašytojai pradės kurti stebuklingus veikalus, įeis įsigys nuosavus namus, automobilius ir kūrįjines kančias sukeliančias žmonas.

Mindaugas Bepirštis

ED. TURAUSKAS: Gerbiamas buvusių lietuvių politinių kalinių sąjungos pirmininke! Remdamasis čia pridėtais dokumentais, prašau tamstą įrašyti mane į žuvusių už tėvynę sąrašą. Jeigu dar abejojai, galėčiau parodyti ir Korsikos papildymo saulės išdegintas žaizdas nugaroj.

PRIVALOMAS ĮSAKAS

TREMTIES VALDŽIAI IR TAUTAI

Mes, iš dievo Pykuolio malonės Centrinis Humoristų Kachalas, turėdami galvose tik savo naudą ir siekdami:

- išsaugoti vadovaujančių veiksmų valdžios troškulio tęstinumą,
- padidinti Lietuvos išdo likučių užkariavimus,
- apginti šias pagrindines tremties tautos vertybes nuo driskiųjų kultūrininkų nuolatinių pasikėsinimų ir
- palinksinti kovojančios tautos dvasią, --

skelbiame šį privalomą įsaką

\$1. Atstovo J. Kajeckio iniciatyva ir diplomatijos šefo St. Lozoraičio karštu pritarimu--mūsų atstovą Prancūzijoje dr. St. Bačkį, kaip dorą krikščionį, jo paties pageidavimu perkeliame į Washingtoną Lietuvos išdo Raktininku.

\$2. Min. St. Lozoraičiui, ilgus metus atklūpojusiame prie Vatikano vartų, atleidžiame totalitarinius nusidėjimus, suteikiame indulgencijų ateičiai, įsakome savo noru, su piligrimo atgaila širdyje, atkelti lauti į Washingtoną ir pabučiuoti atstovui J. Kajeckui ganytojišką lazda.

\$3. Visai buv. priešdiplomatinėi bei prieššefinei spaudai griežtai įsakome mėnulio šviesoj sudeginti ant laužo visus tuos puslapius, kuriuose diplomatijos šefas per kelerius metus buvo suvelnintas, ir imtis ko skubiausių priemonių jam suarchangelinti.

Tegul visa taip ir bus senųjų tautos veikėjų pasididžiavimui, ateities kartų pamokai ir mūsų amžinųjų tautos priešų baime!

Valio!

IRVIS NEMARONIS

PAVASARIO

MALDA

Dėkoju, Praamžiau, už giedrą balandį,
Kad žydrių vėjaliais į širdį veržies,
Dėkoju, kad vėliak man dantį galandį,
Lyg baltą berželį pripildai tulžies.

Dėkoju, kad žodžiui gyvybę įskėlei,
Atšildei krūtinę žarijom dainų,
Kad leidi žydėti, svyruoti kaip gėlei,
Kai vėliak pro barą į karą einu.

Kad tarsi drugelis glėby orchidėjų,
Ragauju nekartą liežuviu galu,
Kaip margas genelis pasauly skardėju--
Tautiečiui vėl kaktą, kaip stuobrį, kalu.

Dėkoju už mūžą, kad džiaugsmui paskyrei,
Už rasą blakstienų, saldybę aistros,
Dėkoju padangei, ir jūrai, ir giriai,
Kad, žemei atbudus, netroktu antros.

Dėkoju, Praamžiui, kad sielą globojai,
Kad kūnas tripeno nuo peno svaigaus,
Kad saulei pakilus, darželiai ir gojai
Vėl gieda dūduoja didybę žmogaus!

TAURIAUSIŲJŲ TAUTOS SŪNŲ PADĖKA L. ENCIKLOPEDIJAI

Nors patys L. Enciklopedijos ir nesame užsiprenumeravę, bet, norėdami kuo nors prisidėti prie šio kilnaus darbo, kiekvienoj graudesnėj prakalboj niekad neužmiršime pasakyti, kad ji yra paminklas, tvirtesnis už vario, kad ji yra lietuviškos garbės reikalas, tremties kančių įprasminimas ir mūsų tautinės gyvybės amžinoji ugnis. Prie to, žinoma, dar pridėdame, kad jos leidėjas, redaktorai ir bendradarbiai bus amžinai neužmiršti ateinančių kartų.

Tada L. Enciklopedijos leidėjas, būdamas mandagus ir norėdamas ta prakalbininkų išskaičiuota garbe pasidalinti su visuomene, lygiai mandagiai kreipiasi į mus, "Ir Tu, Mielas pavergtos tautos Sūnau ir Dukra, prenumeruodamas L. E., esi tų sutelktinių jėgų dailininkas, ir Tau priklauso būsimųjų mūsų kartų padėka ir tinkamas įvertinimas: "rašo jis savo reklaminius lapelius prenumeratoriams. Savaimė suprantama,

kad į tą Enciklopedijos balsą tuoj pat ima atsileipti patys kilniausieji tautos Sūnūs ir Dukros. Kad jų kilnus balsas nepažūtų praskydęs istorijos plynėse, mūsų skyriaus humoristiniai špiegai, slapta pasikasę po L. Enciklopedijos pamatais, ištraukė visą pluoštą nepaprastai svarbių papyruso ritinių, liudijančių klajoklės tautos dėkingumą savo pranašams.

"Šiandien gražinu L. E. XIX tomą, nes toliau prenumeruoti pavargau," -- rašo kultūringas Sūnus iš Kanados.

O kitas, dar kultūringesnis Sūnus, trumpai ir aiškiai pareiškia:

"Iš tikrųjų, man nereikia nei jūsų L. Enciklopedijos, nei to Krevės raštų..."

Gi trečias Sūnus, matyt patriotinės atgailos graužiamas, savo kukliam laiškelį dar priduria: "Pareiškiu apgailestavimą, kad per anksti užsiprenumeravau enciklopediją. Mat, nežinojau

BAISIOJI VALANDA

RAŠYTOJAS: Viešpatie, dėl ko Tu baudi savo ištikimąjį sūnų?.. Negi vėl mane kviečia į literatūros premijų skirstymo komisiją?

PERANKSTI IŠVADUOTA

IŠ LIETUVOS ATVYKUSI ŽMONA: Nagi, vyreli mano mieliausias, balandėli mano balčiausias!.. Tiek prirašai apie tėvynės vadavimą, tiek prikalbėjai apie mūsų kančias, o kai štai atvažiuau pas tave net iš Sibiro, nenori į mane nė akių pakelti.. O gal tu patsai jau neiškentei?..

kreivo Tamstos bizniško sąžiningumo."

Kilniausieji Tautos Sūnūs, kaip ir turėtų būti, ypač jautrūs, jeigu jų biografijoj nubyra, kad ir mažiausias nuopelnėlis, taip sunkiai kelyje per kančias į garbę nusielpintas.

"Jūsų redaktorai mane įenciklopedino tendencingai, klastingai bei patyčių paniekai!" surinka ilgam traktate Enciklopedijai skaudžiai išsižeidęs labai mokytas Sūnelis, kurio biografija buvo atspausa truputiuką trumpesnė, negu dr. Jono Basanavičiaus. "Man nubraukė tai, ko kiti turi iš viso mažiau, tačiau anieji liaupsinančiai įenciklopedinti... Taigi išdidžiai žygiuojate piktos niekšybės dumbliu ir, susitelkę specialistus dumblintojus, niekinate dorus lietuvius!.. "Tęsia nuskriaustasis ir pažemintasis, o laišką dar baigia žodeliais, kurių trūksta net toj pačioj enciklopedijoj.

Gerbiamieji, argi galima nesidžiaugti tokiu paskatinančiu žodeliu? O Enciklopedijos kūrėjus jau ypatingai nuosirdžiai sujaudina, kai Lietuvoj augščiausiai išmoksintais ir užsienio keliuonėm apmuitintas Tautos Sūnaitis, pasiūlius užsisakyti Enciklopediją, pagarbiai raštu atsako:

"Pasikišk tą savo enciklopediją po uodega, kad minkščiau sėdėtum! Nesuintinėk tų savo knygpalaiškių ir nereikalauk pinigų, kuriuos aš, be Tavo pagalbos, užsidirbau."

Ir kaip nustembi, kai perversęs šį mūsų kultūros istorijos archyvą, atrandi kreivomis raidėmis sudėstytą paprasto darbininko raštelį, atskraidytą net iš tolimos Australijos:

"Visa bėda, kad nemoku--nerandu tinkamo išsireiškimo padėkoti už tokią didelę dovaną visai šeimai, tėvams ir jų vaikams... Aš bent maldoje jus prisiminsiu."

PIGU IR GERAI

Kad įsimylėjusieji besimylinėdami neprisidirbtų didelių išlaidų sau ar tėveliams, vienuolis tėvas J. Venckus S.J., duoda

savo straipsny tokią patarimą:

"Juk visi bus patyrę, kad dažnai smulkmenomis -- žvilgsniu, gestu, maža gėlyte, rankos paspaudimu -- galima labai skaidrią, gražią, tyrią ir žaviną meilę parodyti."

ORGANIZACIJA PRIEŠ ORGANIZACIJĄ

Kaip žinome, jau prieš kurį laiką susiorganizavo J. A. V-se "Inžinierių ir Daktarų Žmonių Draugija", labai uždara ir skirta tik šio intelektualinio luomo žmoniškystės problemoms nagrinėti.

To įvykio pasėkoj šiomis dienomis įsisteigė visiškai atdara buv. policininkų žmonių organizacija, siekianti plačiai visuomenei išaiškinti, kas tos inžinierių ir daktarų žmonos buvo prieš ištekdamos už savo dabartinį vyrų.

RIMTA KRITIKA

Karolė Požeraitė, recenzuodama P. Orintaitės "Tafilę nuo Kražantės", mums nurodo tokią svarbią knygos literatūrinę vertybę:

"Pateikdama neigiamą gyvenimo pavyzdį, autorė patarnauja ir šių laikų merginoms bei jų tėvams, kurie, paskaite šią knygą, turėtų susirūpinti, kad pavasariškas jaunystės veržlumas nepasuktų gundančiais nuodėminiais klystkeliais."

Pavasario gundymams didėjant, mes tą knygą tikrai įsigysim.

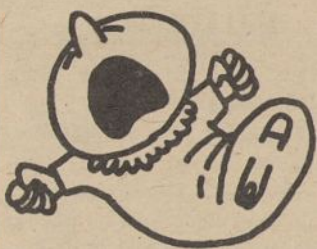
KULTŪRININKŲ MAUMUONĖLIO UŽTEMIMAS

Šiomet dideliem rašytojams įteikiant ar organizuojant atitinkamai didesles premijas ir besidžiaugiant šviesiais kūrybiniais, polėkiais, kultūringajai visuomenei taip užtemo maumuonėlis, kad toks poetas, kaip a.a. Jurgis Baltrušaitis net vė-

(Tęsinys 6 psl.)

IRENA VOSILKIENĖ

Kūdikėlio elegija

Kodėl, kodėl man gimti reikėjo,
Jei gyvą, sielvarte, žudai,
Jei nemiela garbė veikėjo,
Nei laumių laimės pažadai?

Žinau: ateis diena bėgioti,
Klajosiu gatvėj vienumos,
O tėvą glaus bare mergiotė,
Bus kitas užveizda mamos.

Žinau: ateis diena meluoti,
Kovoj užgrūdinti jėgas, -
Ir po mirties vėlniai smaluoti,
Sutikę sielą, išsigąs.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Detroito skautai vyčiai ir jų tėvai suruošė Zenono Tervainio būrelio vadovui Česlovui Anužiui, jo 40 metų sukakties proga, staigmeną-vakarienę ir įteikė dovaną--paveikslą. Nuotraukoje su-kaktuvininkas su svečiais. Pirmoj eilėje: O. Rukštelienė, G. Alantas, I. Alantienė, Č. Anužis, S. Balienė, R. Bulota. Antroje eilėje: B. Rukštelė, J. Jokubaitienė, A. Januškis, Baziliauskienė, S. Baziliauskaitė, E. Bulotienė, V. Alantas, Stovi: K. Balys, A. Alantas, A. Jokubaitis, Z. Januškevičienė, E. Anužienė, A. Manvydas, A. Januškevičius, M. Jokubaitis ir R. Rukštelė.

METINIS SUSIRINKIMAS

Tautinės Sąjungos skyriaus metinis susirinkimas įvyko kovo 26 d. p.p. Šeptyni rezidencijoje. Dalyvavo dauguma skyriaus narių. Kalbėta ir aptarta įvairūs skyriaus reikalai, Dirvos, N. T. Fondo ir kiti.

Išrinkta nauja valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis: pirminkininkas inž. J. Gaižutis, vicepirminkininkas S. Šimoliūnas, sekretorius V. Vaičiūnas, kasinininkas J. Šostokas, kultūros ir parengimų reikalams A. Musteikis.

Iš kairės...

(Tęsinys iš 5 psl.)

linių dieną niekam neiškilo atminty.

Kaip "Draugo" bendradarbis iš Prancūzijos praneša--"Poeto mirties sukakties dienų veiksmas neatšiminė kūrejo ir ant jo kapo tik viena kukli anemonų puokštė teatsirado. Laimė, kad to mūsų didelio poeto kapą dengia akmeninis paminklas, kitaip greitai ir jo kapo neberastume."

Štai kaip reikia RASYTI RECENZIJAS

Kadangi bet kurioj recenzijoje savo aiškią nuomonę pareikšti labai pavojinga, nes galima įsigyti naujų priešių, tai redaktorius dr. J. Prunskis, aprašinėdamas Chicago meno parodą tam pačiam straipsny reikiama net dvi savo nuomones.

"Paroda vyksta didžiojoje rūmų salėje. Tai davė galimybę paveikslus erdviau išdėstyti," sako pats redaktorius, o Jadvygos Paukštienės lūpmis prideda: "Paveikslai pertankiai sukabinti... Paroda kai kam gali sudaryti paveikslų išpardavimo vaizdą."

Dabar autorius vėl sau taria: "O vis dėlto paroda yra miela ir įdomi. Atsilankiusieji daugelis bus nustebinti atradę daugiau, negu tikėjosi." Ir gale savo šviesius žodžius vėl kiek aptemdo, pažymėdamas, jog "Stabtelėjus ties kūriniais, gaila, bet reikia pripažinti, kad daugumoje jaučiamas mėgėjiškumas"

SEPTYNI DARBAI MIELAŠIRDINGI

Klausimas: Kiek yra darbų mielaširdingų?

Atsakymas: Yra septyni mielaširdingi darbai kūniški: 1. Vliko zokoniukus alkanus papenėk, 2. Lietuvių Informacijos Centrą (New Yorke) šėnavok, 3. Lietuvių Informacijos Tarnybą (Reutlingene) pagyrdik, 4. Sekretoriaus sekretoriui (Chicagoje) almužną atiduok, 5. Tautinius ir kultūrinius lietuviškus reikalus užmiršk, 6. Sau padarytas asabiškas krividas kantriai nukentėk, 7. Bent porą kartų metuose būtinai nuvažiuok į Washingtoną.

KETURI DAIKTAI PASKUTINIAI ŠIOJE AŠARŲ PAKALNĖJE!

1. Smertis, arba automobilis, 2. Sūdas, arba pirmadienio rytas, grįžus iš labdaringo parengimo, 3. Pekla, arba švenčių minėjimai su prakalbomis, 4. Dangus, arba šeštadienio popietė su čekių kišenėje...

menės Detroito apylinkės paskelbtame vieno dolerio vajuje surinkta 107 dol. Aukos rinko Liucija Puskepalaitienė, Ona Šadeikienė, Elena Musteikienė ir Česys Šadeika.

Bendruomenės narių susirinkimas

Balandžio 3 d., šį sekmadienį, 4 val. p. p. Hispanos Unijos salėje įvyks Bendruomenės apylinkės metinis visuotinis susirinkimas, kuriame bus renkama nauja valdyba.

Meninė programa Motinos Dienos minėjime

Gegužės 8 d. JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės ruošiamame Motinos Dienos minėjime meninę programą paruošti buvo sukvieisti jaunimo organizacijų atstovai, kurie šiam reikalui iš savo tarpo išsirinko šią komisiją: pirm. Jaunutis Gilvydis ir nariai — Jonas Šostakas, Jurina Smagrauskaitė ir Albinas Bludžius.

Dalį meninės programos sutiko atlikti Stasio Šližio vado vaujamas mergaičių choras.

Minėjimui kalbėtoją parinks jau nauja apylinkės valdyba. V. Kutkus

JAUNUOLIŲ DĖMESIUI

Pranešu, kad jaunuolių registracija ir priėmimas chorui bus balandžio 3 ir 10 dienomis, nuo 2 val. iki 3 val. p.p.--1601 Clark St. Detroit 9, Mich. Jaunuoliai priimami pilnų šešiolikos metų ir vyresni. Kadangi daug kas tuo reikalu teiraujasi, todėl prašau laiku atvykti. Norintieji bei tinkantieji galės prisijungti jau prie sudaryto choro branduolio. Nepamirškite, kad vėliau, t.y. po balandžio 10 d., registracijos ir priėmimo į chorą nebus.

St. Šližys

• J. Kazlauskas Income Tax pareiškimus pildė Dirvoje kiekvieną šeštadienį nuo 9 val. iki 2 val. po pietų, arba pagal susitarimą telef. RE 1-7222.

J. Eidikys

\$763 Vasario 16 gimnazijai Šiais metais Detroito per organizacijas buvo surinkta ir pasiųsta Vasario 16 gimnazijai 763 dol.

L. Puskepalaitienės vadovaujama komisija, sudaryta prie Detroito Lietuvių Kultūros Klubo, suruošė vakarą Vasario 16 gimnazijai paremti ir gavo 440 dol. pelno.

Tautinės Sąjungos Detroito skyriaus dešimtmečio minėjime surinkta aukų 95 dol.

Detroito inžinierių pobūvyje inžinieriai suaukojo 90 dolerių.

Fordo ligoninės lietuviai tarnautojai sudėjo 31 dol. JAV Lietuvių Bendruo-

SAVE
Part Of
Every Pay

FOUNDED 1894
The Cleveland Trust Company
CONVENIENT BANKING SERVICE
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

WE WELCOME YOUR SAVINGS
Member Federal Deposit Insurance Corporation

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

St. Clair Savings Association, kurių skelbimai labai dažnai būna Dirvoje, naujai perstatė ir sumodernino savo centrinį skyrių--813 East 185 Str., lietuvių naujosios parapijos rajone. Pertvarkymo darbams išleista virš \$150,000. To centrinio skyriaus oficialus atidarymas įvyks balandžio 2 d., šeštadienį, 9:30 val. Atidarymo metu visiems svečiams bus daug įvairių pramogų, o taip pat ir dovanų. Visi lietuviai kviečiami naujai pertvarkytą centrinį skyrių aplankyti ir pasinaudoti jo patarnavimais.

ELECT
DON DE ROCCO

CANDIDATE FOR

JUDGE
PROBATE COURT

ON THE DEMOCRATIC PRIMARY

MAY 3, 1960

ASSISTANT COUNTY
PROSECUTORJAKUBS & SON
FUNERAL HOMES

Vėsinamias oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

20 metų tos srities
praktika

Vokiečių radijų
taisymas

TELEFUNKEN
Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service
11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

GERESNI NAMŲ STATYTOJAI
VISUOMET ĮSTATO
MONCRIEF

Šildymą ir oro vėsinimą
THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

CLEVELANDE
ir apylinkėse

* ŠI ŠEŠTADIENI, balandžio 2 d., Clevelande viešės Toronto LSK Vyties mergaičių krepšinio, tinklinio ir stalo teniso komandos. Čia jos sužais draugiškas rungtynes su Clevelando Žaibu.

Ta pačia proga įvyks ir draugiškos vyrų tinklinio rungtynės tarp LSK Žaibo ir Clevelando miesto 1960 m. nugalėtojo-ukrainiečių Lwlv komandos. Vyrų krepšinyje žaibičiai susitiks su Clevelando latviais.

Rungtynės įvyks St. Clair Recreation Center salėje--6250 St. Clair Ave. Pradžia 3:30 val. Jos vyks tokia tvarka:

3:30 PM--Vyrų tinklinis (Žaibas ir Clevelando ukrainiečiai), 4:30 PM--Vyrų krepšinis (Žaibas ir Clevelando latviai),

6:00 PM--Mergaičių tinklinis (Žaibas ir Toronto Vytis), 6:45 PM--Mergaičių krepšinis (Žaibas ir Toronto Vytis)

Rungtynių pelnas skiriamas paremti Žaibo sportininkų kelionei į dešimtąsias žaidynes, įvykstančias balandžio 30 d. New Yorke.

Visi sporto mėgėjai kviečiami gausiai atsilankyti.

* VYSK. VALANČIAUS LITUANISTINĖS MOKYKLOS TĖVŲ KOMITETAS kviečia tėvų ir mokytojų susirinkimą balandžio 3 d. 4 val. p.p. apatinėje lietuvių salėje. Bus aptariama aktualūs, su mokykla susiję klausimai.

NUOLATINIAI \$6.95 IR DAUGIAU

KIRPIMAS IR DAŽYMAS

TERRACE BEAUTY SALON

1161 E. 71 St., UT 1-1641

LIETUVAITĖS SAVININKES

Uždaryta pirmadieniais.

DUQUESNE
UNIVERSITY
TAMBURITZANS

WALTER W. KOLAR,

Director

SEKMDIENI.

BALANDŽIO 3, D., 1960

MUSIC HALL, 3:00 p.m.

- Dainos ir šokiai iš Pietų Slavijos
- Tikrieji tautiniai rūbai

Bilietai pas Burrows, 419 Euclid Ave.

RETA PROGA

2 namai ant vieno sklypo
Euclid Beach Grovewood rajonas

2-jų šeimų namas po 5 kambarius kiekvienam bute. Ir gražus 5 kambarių namas kieme. Gazo šildymas. 2-jų automobilių garažas. Geras stovis. Arti mokyklų ir susisiekimo.

ŠIRVAITIS

WM. T. BYRNE REAL ESTATE
1535 Hayden Ave.
KE 1-4080-namai
MU 1-6100-įstaiga

Dėmesio!

Visais apdraudos reikalais,

kaip automašinų, gyvūnų, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

Paulina Mozuraitis-Bennett,
HI 2-4450

You are invited to
OPEN HOUSE

at the
 Newly Expanded and Remodeled
Main Office of ST. CLAIR SAVINGS
 813 East 185th Street

... starting **SATURDAY, APRIL 2nd**
 through **FRIDAY, APRIL 29th**

MAIN OFFICE SPECIAL HOURS FOR SATURDAY, APRIL 2nd - 9:30 to 4:00

OPEN HOUSE GIFTS . . .
at All 3 Convenient Offices

One Gift to a Customer, Please.
 Deposits to remain for One Year.

**Graceful, Wind-proof,
 Light-Weight, Fashionable
 UMBRELLA . . and a Matching
 Plastic Case, with Rain Bonnet Attached**

Your choice of a beautiful blue or red umbrella with a special windproof feature . . . which operates no matter how hard the wind blows! And . . . an attractive rain bonnet is attached to the handle for your convenience. Matching sheath-type case keeps your umbrella clean at all times.

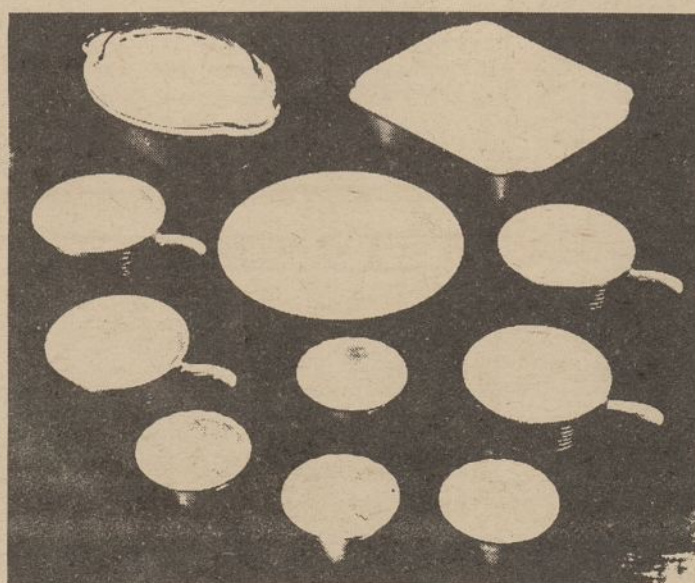
FREE WITH DEPOSIT OF \$100 OR MORE

**Get Ready for Outdoor Cooking
 with this
 Practical CHARCOAL GRILL**

. . . with chrome-finished grid . . . adjustable to 3 different cooking heights. Fire bowl has rich black baked-enamel finish. Sturdy legs are made of tubular steel with chrome finish. Directions for use and assembly instructions enclosed with each Charcoal Grill.

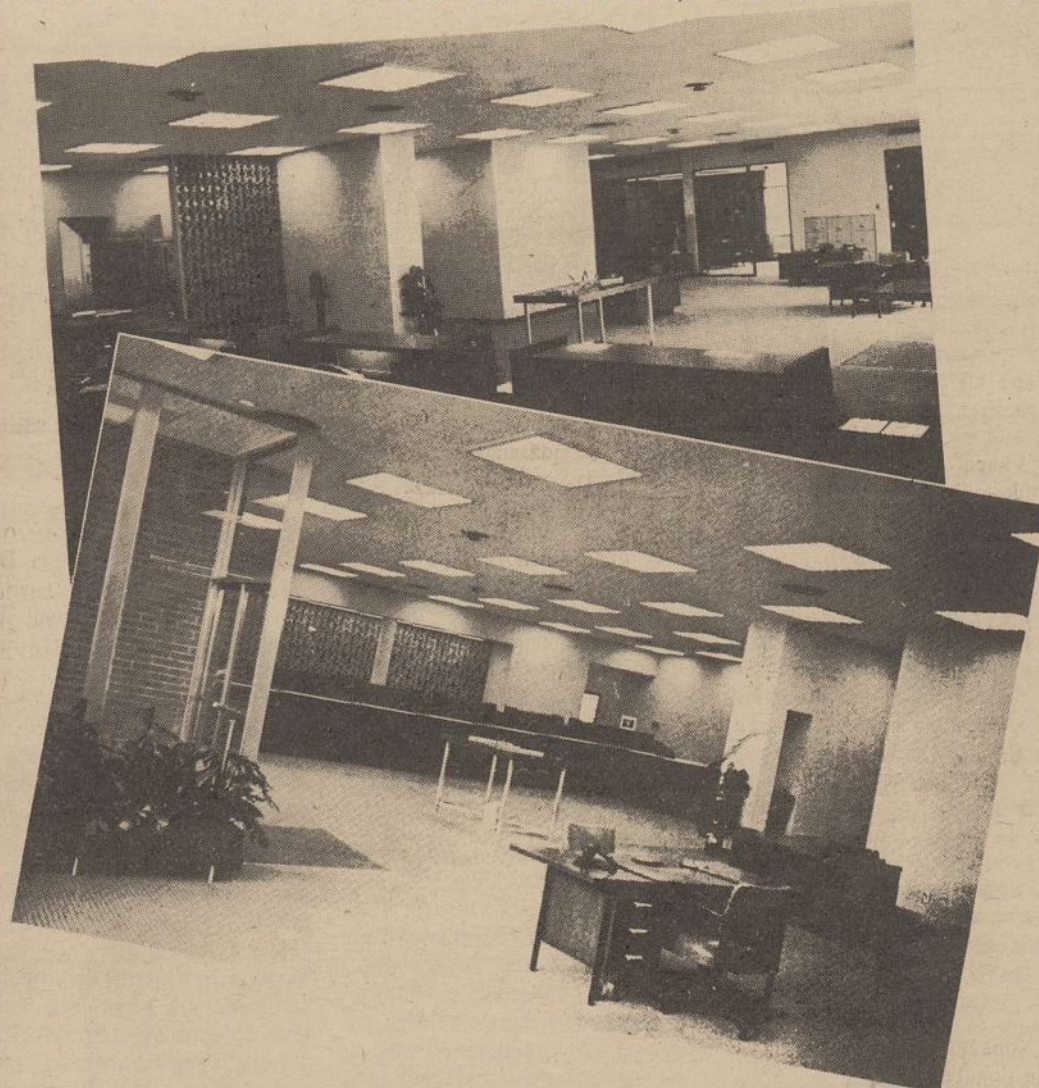
FREE WITH DEPOSIT OF \$100 OR MORE

**Beautiful, Nationally Advertised
 ANCHOR-HOCKING 12 PIECE FIRE-KING
 COPPER-TINT OVENWARE**

This beautiful, useful, sparkling, easy to clean, colorful Copper-Tint Ovenware Set adds glamour to your informal gatherings and gives you oven-to-table serving convenience. Good House-keeping Seal of Approval.

FREE WITH DEPOSIT OF \$100 OR MORE

DARBO VALANDOS VISUOSE 3 SKYRIUOSE
 Nuo pirmad. iki ketvirtadienio...9:30 iki 2:30
 penktadieniais 9:30 iki 6:00
SPECIALIAI DRIVE-IN VALANDOS
TIK EUCLIDO SKYRIUJE
 Nuo pirmad. iki ketvirtadienio 9:30 iki 4:00
 Penktadieniais 9:30 iki 6:00

**ST. CLAIR
 SAVINGS
 ASSOCIATION**

4%
 CURRENT
 RATE

MAIN OFFICE:
 813 EAST 185th ST. . . IV 1-7800
ST. CLAIR OFFICE:
 6235 ST. CLAIR AVE. . . HE 1-5670
EUCLID OFFICE:
 25000 EUCLID AVE. . . AN 1-1200

KAS IR KUR?

• Vysk. T. Matulionis kovo 17 d. sulaukė 60 metų nuo įšventinimo į kunigus. Dabar eina 87 metus. Beveik pusę amžiaus praleido komunistų kalėjimuose. Manoma, kad jis gali būti vienas iš tų trijų kardinolų, kurie Popiežiaus Jono XXIII neseniai buvo paskirti iš anapus geležinės uždangos, bet viešai kol kas jų pavardės nepaskelbtos. Vysk. T. Matulionis dabar priverstinai gyvena Šeduje, ir jam neleidžiama eiti pareigų. Iš naujo kalini-

JULIJOS LUIZAITĖS REČITALIS

Praėjusio antradienio vakarą (kovo 29 d.) Cleveland Institute of Music salėje įvykęs dainininkės Julijos Luizaite baigimo rečitalis buvo labai aukšto lygio muzikinis įvykis.

Nėra jokios abejonės, kad šios jaunosios dainininkės asmenyje bręsta didelė meninė pajėga. Sunkią ir sudėtingą programą, sudarytą iš klasikų (Bacho, Schuberto, Mozarto ir Brahms), romantikų (Debussy, Faure, Obradors) ir modernistų (Hindemith, Barber, Menotti, Jakubėno) dainininkė atliko nuostabių lengvumu ir visišku tikrumu.

Ir šiuo koncertu, lygiai kaip ir prieš metus įvykusiuoju, dainininkė parodė didelių dramtinių sugebėjimų, kurie buvo ryškūs tiek giliai tragingoje Menotti "Konsulo" arijoje, tik ilgesingose Schuberto "Du bist die Ruh", tiek ugningose Obradors dainose. Dainininkė yra pasiekusi tobulą balso valdymą: jos galin-gas dramatinis sopranas lygiai plaukia visuose registruose ir gražiai atlieka komplikuočiausias detales. Visur jaučiama gera mokykla ir kruopštus pasiruošimas. Gal dainininkė turėtų dar kiek padirbėti dikcijos pagerinimui ir niuansų išdėstymui. Kai kur lyg ir pasigendama perėjimų ryškumo.

Dainininkė programą atliko šešiomis kalbomis: vokiečių, prancūzų, lietuvių, ispanų, anglų ir italų. Lietuvių būreliui tikrai malonu buvo išgirsti kriošolinį Jakubėno "Ežerėlį". Entuziastinga publika, kurioje matėsi instituto profesorų ir kritikų, nepagalėjo dainininkei pelnytų ovacijų. Linkime jaunajai dainininkei ir toliau tobulėti ir šios šalies dainavimo meną praturtinti lietuviško sugebėjimo įnašu.

J.R.

mo Rusijoje jis į Lietuvą grįžo 1956 metais.

• Šveicarijos lietuvių vadovybę sudaro: Dr. P. Radvila, Dr. A. Kušlys, inž. A. Igoris ir Dr. V. Dargužis.

• J. M. Bačiūnai šiuo metu atostogauja Floridoje. Ten mano ilgiau pabūvoti. Kelionė į Floridą važiuo automobiliu, norėdamas palyginti, kiek padariusios pažangos anksčiau matytos vietos.

• Dirvos bendradarbių kračiui, per Newarko Tautinės Sąjungos skyrių aukėjo: P. Mačiulaitis — \$5.00, K. Trečiokas — \$5.00 ir Izid. Jatulis — \$2.00. Labai dėkojame.

• Lietuvoje, kovo 11 d. mirė Dr. Antanas Didžiulis, buvęs Panevėžio miesto ligoninės vedėjas, ilgametis apskrities gydytojas ir ejęs kitas atsakingas pareigas. Jos dukteriai — Halinai Didžiulytei-Mošinskienei, Dirvos bendradarbei, reiškiamo giliausią užuojautą.

• Lietuvoje kovo 24 d. mirė muzikė Elena Laumenskiene. Buvo gimusi 1880 m. Radviliškyje.

• Povilas Tautvaišas vėl laimėjo Chicagos šachmatų varžybas.

• Inž. J. Gaižutis, Dirvos skaitytojas ir bendradarbis iš Detroito, mokėdamas metinę prenumeratą atsiuntė ir \$5.00 auką.

PHILADELPHIA

FILMAS IŠ LIETUVOS GYVENIMO

Šeštadieninės lituanistinės mokyklos tėvų komiteto iniciatyva balandžio 3 d. (sekmadienį), 3 val. 30 min. šv. Kazimieropar. salėje broliai Motulai demonstruos garsinį filmą iš Lietuvos gyvenimo.

Tikimasi, kad visi lietuviai, nepaisant progos nepamatyti minėto filmo. Bus gera proga dar kartą prisiminti savo tėviškėlę, o ypatingai mūsų jaunimui, kuris savo tėvų žemę pažįsta tik iš tėvų bei mokytojų pasakojimų. Įžanga: suaugusiems 1 dol., mokiniams bei vaikams 25 cent. Visas gautas pelnas skiriamas šv. Kazimiero parapijos naudai.

JAUN. TAUTININKŲ VYKDOMAS VAJUS

Jaunieji tautininkai, norėdami nors mažą dalimi prisidėti prie lietuviškos židinių išlaikymo, pradėjo piniginį vajų Vasario 16 Gimnazijai paremti. Tikimasi, kad jautri visuomenė šiam vajui pritaris ir prisidės savo aukomis.

IŠVYKA Į WASHINGTONĄ

Šį pavasarį, vyšnioms pražydus, jaun. tautininkai ruošia vienos dienos išvyką į Washingtoną. Kviesdami visą jaunimą bei pavienius asmenis. Numatoma aplankyti svarbesnes ir įdomesmes sostinės vietas, neaplenkiant ir mūsų Pasituntynės.

Tiksli data ir sąlygos bus pranešta vėliau.

V.M.

AUGUSTINUI VOLDEMARUI

mirus, skausmo ir liūdesio prislėgtiems — poniai VOLDEMARIENEI, dukrai IRENAI su šeima ir sūnui JURGIUI gilia užuojautą reiškia

Arų-Čekauskų šeima

Detroito įvyko Demokratų Partijos tautybių atstovų konferencija. Nuotraukoje konferencijos pirmininkas gubernatorius G. Mennen Williams lietuvių tarpe. Iš kairės: dešinė: St. Šem., A. Noris, J. Daugėla, M. Kižytė, gub. Williams, Kumskis, Dr. Karvelis, Paurazienė ir Dr. Brundza.

JAV DEMOKRATŲ PARTIJOS...

(Tęsinys iš 1 psl.)

labai originalių ir vertingų minčių. Ypatingai iš lietuvių pusės buvo keliamas ir diskutuojamas pavergtųjų tautų rezistencijos parėmimo ir jos palaikymo reikalas, siūlant, kad šio krašto vyriausybės vedamą tautų laisvinimo propagandą turi žingsnis žingsniu lydėti ir konkreti jėgos bei karinė parama.

Diskutuojant kultūrinio bendradarbiavimo plėtimo klausimą tarp JAV ir SSSR, kilo griežti nuomonių skirtumai tarp lietuvių atstovų ir lenkų. Pirmieji laikėsi nuomonės, kad šis bendradarbiavimas yra naudingas tik rusų propagandai ir todėl turėtų būti siaurinamas. Antrieji skaitė, kad tai yra tiesiausias kelias į tautų natūralų-evoliucinį išsilaivinimą, ir todėl turėtų būti plečiamas.

Po konferencijos visiems dalyviams buvo surengti pietūs. Į juos atsilankė visa partijos vadovybė ir veik visi tos partijos kandidatai į prezidentus. Pietų metu kalbas pasakė Demokratų Partijos Centrinio Komiteto pirmininkas P.M. Butler, kuris ypatingai išskėlė tautybių kalbomis einančių laikraščių svarbą šio krašto gyvenime. Jis pažymėjo, kad ši spauda yra pagrindinė priemonė krašto ir jo vyriausybės idėjas paskleisti milijonams gyventojų, kurie negali naudotis anglų kalba leidžiamais laikraščiais. Jis pažymėjo, kad daugelis šių leidinių, dėl didelių leidimo išlaidų, yra sunkioje būklėje ir abiejų politinių partijų pareiga yra juos paremti, nes jų nauda yra tikrai nepaprastai didelė ir reikšminga.

New Yorko burmistras R. Wagner savo kalboje pabrėžė imigrantų sunkią įkainuojamus nuopelnus šio krašto pažangai ir ekonominei gerovei bei pabrėžė imigracijos įstatymų netobulumą.

Senatoriai J. F. Kennedy ir S. Symington savo kalbose ypatingai akcentavo šio krašto politinio prestižo užsieniuose pakėlimo klausimą. Jie abudu įsakmiai nurodė, kad JAV prestižas bus tada tik aukštumoje, kai bus sukurta ir vedama principinė, o ne akcidentalinė šio krašto politika. Jie pabrėžė, kad šis kraštas yra pašauktas vadovauti vakarų pasaulio politiniams siekimams, bet kad tai įvykdyti, šio krašto užsienių politika turi būti suplanuota ilgimems metams ir ji turi turėti pilną pasitikėjimą kitų vyriausybių, be kurių pagalbos ir paramos tos politikos didieji siekimai nėra įmanomi realizuoti.

Pagrindinę kalbą pasakė Senatorius Hubert Humprey, kuris yra vienas iš pirmaujančių demokratų kandidatų į Prezidentus. Jis savo kalboje apibūdino charakterį ir politinius nusistatymus demokratų liberalinio sparno, o ypatingai pabrėžė didžiųjų humanistinių žmonių siekimų bei aspiracijų aspekto reikalingumą partijos politinės programos sudaryme.

Čia tenka pabrėžti, kad senatorius Humprey yra vienas iš geriausių kalbėtojų. Jo kalba retorinėmis puošmenomis ir temperamentu tiesiog hipnotizuoja klausytojus, o turinio svarumas ir keliamų problemų ak-

tualumas bei nepaprastas sugebėjimas jas vaizdžiai ir gyvai nagrinėti, sudaro nuotaką, kai

atstatymo reikalu.

Konferencijoje dalyvavę Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos atstovai Tautybių Komitetui įteikė atitinkamą pareiškimą.

Šm.

Detroito Birutės paukštyčių draugovės vadovės: Jolanta Miltakytė ir Audronė Vaitekaitytė su jų globojamomis paukštytėmis; Kaziuko mugėje. Iš kairės: R. Marčiukaitytė, V. Misiūnaitė, R. Kaunelytė, V. Baukytė, O. Vaitekūtė ir V. Vaitekūtė.

J. Gaižučio nuotrauka

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

THE CLEVELAND CAP SCREW COMPANY

4444 Lee Rd.

LU 1-3000

Cleveland Heights 28, Ohio

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

DONALD B. JOHNSON

FUNERAL HOMES

MARSHALL B. and JAMES H.

BEDFORD, CLEVELAND, AND
THE SURROUNDING TERRITORY